

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

JENNA KAARRELA

Apukäsi partion turvallisuuskasva- tukseen

TUKIMATERIAALI TURVALLISESTI YHDESSÄ
-KOULUTUKSELLE

SOSIONOMIN TUTKINTO-OHJELMA
2022

Tekijä Kaarrela Jenna	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä 8.5.2022
	Sivumäärä 34+15	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi ”Apukäsi partion turvallisuuskasvatukseen”. Tukimateriaali Turvallisesti yhdessä -koulutukselle		
Tutkinto-ohjelma Sosionomi		
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Kymmenysten nuorten turvallisuusosaamista partiossa. Tavoitteena oli ensin luoda tukimateriaali Turvallisesti yhdessä-koulutukselle ja tämän jälkeen kouluttaa se Kymmenysten järjestämällä Ryhmänohjaajakoulutuksella. Kymmenykset ovat Lounais-Suomen Partiopiirin yksi alueista ja Kymmenyksen vapaaehtoiset järjestävät kerran vuodessa alueen lippukunnille yhteisen ryhmänohjaajakoulutuksen.</p> <p>Turvallisesti yhdessä-ohje on Suomen Partiolaisten luoma ohjeistus jokaiselle partionjohtajalle ja ryhmänohjaajalle. Sen tarkoituksena on vahvistaa lasten ja nuorten kasvuympäristön turvallisuutta partiossa. Ohjetta tukemaan on luotu Turvallisesti yhdessä-koulutus, joka on pakollinen koulutus kaikille täysi-ikäisille partiolaisille sekä ryhmänjohtajille iästä riippumatta. Koulutus vahvistaa Turvallisesti yhdessä -ohjeen osaamista. Turvallisesti yhdessä -koulutuksen suorittaminen hyväksytyksi on myös edellytys 2020 uudistuneen ryhmänohjaajakoulutuksen, eli ROK:in kurssitodistuksen saamiseksi.</p> <p>Opinnäytetyön toteutusmuoto oli toiminnallinen ja koulutuksen tehtävänä oli osallistaa nuoria tulevia ryhmänohjaajia oppimaan turvallisuudesta ja sen edistämisestä partiossa. Jokainen nuori suoritti onnistuneesti Turvallisesti yhdessä -koulutuksen verkossa, partion Moodlessa.</p> <p>Opinnäytetyön tuotos, tukimateriaali tehtiin yhteistyössä Suomen Partiolaisten turvallisuusverkoston ydinryhmän kanssa, jotta sitä voidaan hyödyntää myös valtakunnallisesti. Opinnäytetyö hyödynsi niin Kymmenyksiä kuin Suomen Partiolaisiakin.</p>		
Avainsanat Partio, turvallisuus, koulutus, osallisuus, nuoret, Turvallisesti yhdessä		

Author Kaarrela Jenna	Type of Publication Bachelor's thesis	Date 8.5.2022
	Number of pages 34+15	Language of publication: Finnish
Title of publication “A helping hand in scout security education”. Support material for the Safe together training		
Degree program Bachelor of Social Services		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to develop the security skills of young people Kymmenykset. The goal was first to create support material for the Safe Together training and then to train it with the Group Instructor Training organized by Kymmenykset. Kymmenykset are one of the areas in the Southwest Finland Scout District, and once a year, Kymmenykset volunteers organize joint group instructor training for the region's flagships.</p> <p>The Safe Together Guide is a guide created by the Finnish Scouts for every scout leader and team leader. Its purpose is to strengthen the security of the growth environment for children and young people on scouts. To support the guide, the Safe Together Training has been created, which is a mandatory training for all adult scouts and team leaders, regardless of age. The training strengthens the skills of the Safe Together guide. Passing the Safe Together Training course is also a prerequisite for obtaining the renewed group tutor training in 2020, ie the ROK course certificate.</p> <p>The implementation of the thesis was functional, and the task of the training was to involve young future group facilitators to learn about safety and its promotion in scouts. Every young person in the training successfully completed the Safe Together training online, on scouts in Moodle.</p> <p>The output of the thesis, the support material, was made in co - operation with the core group of the Finnish Scout Security Network, so that it can also be utilized nationwide. The thesis utilized both Tithes and the Finnish Scouts.</p>		
Keywords Scout, safety, training, participation, youth, Safely Together		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 MITÄ ON PARTIO?	7
2.1 Taustaa	7
2.2 Partion päämäärä ja partion strategia	8
2.3 Partiomenetelmä.....	8
2.4 Partio harrastuksena	10
3 OSALLISUUS JA TURVALLISUUS.....	11
3.1 Tekemällä oppiminen ja osallisuus	11
3.2 Osallisuuden eri ulottuvuudet	12
3.3 Turvallisuus ja Suomen Partiolaisten turvallisuusohje	13
3.4 Lastensuojelu ja partio	15
4 KOULUTTAUTUMINEN.....	16
4.1 Partion koulutusjärjestelmä.....	16
4.2 Turvallisesti yhdessä -ohje ja -koulutus	16
4.3 Ryhmänohjaajakoulutus	18
5 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA, TILAAJA JA TAVOITE.....	20
5.1 Taustaa	20
5.2 Tilaaja, Kymmenykset	21
5.3 Tavoite.....	21
6 OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN JA TOTEUTUS.....	23
6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	23
6.2 Suunnittelu ja aiheen rajaaminen	23
6.3 Koulutuksen toteutus.....	25
6.4 Koulutuksen arviointi saadun palautteen pohjalta	26
6.5 Opinnäytetyön eettisyys	29
7 REFLEKTIO	30
7.1 Oma ammatillinen kasvu.....	32
7.2 Tukimateriaalin ja koulutuksen kehittämideoita	33

LÄHTEET

LIITTEET

1 JOHDANTO

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP) pyrkii omalta osaltaan siihen, että jokaisella olisi partiossa turvallista olla ja kasvaa omana itsenään. Tästä syystä SP on koostanut yhteisen Turvallisesti yhdessä-ohjeen sekä sitä tukevan koulutuksen niin partionjohtajille kuin ryhmänohjaajillekin. Koulutus on pakollinen kaikille täysi-ikäisille partiolaisille sekä ryhmänohjaajille iästä riippumatta ja 2020 uudistuneen ryhmänohjaajakoulutuksen myötä sen suorittaminen on myös yksi kriteeri RO-koulutuksen kurssitodistuksen saamiselle. Itse Turvallisesti yhdessä -koulutus suoritetaan verkossa itsenäisesti omilla partioID-tunnuksilla.

Turvallisuuskasvatuksen lisäksi partiossa osallisuudella on suuri merkitys oppimisen kannalta. Osallistuminen itse koulutuksiin vahvistaa opitun asian muistamista ja partiossa pyritään oppimaan niinsanotun ”Learning by doing” tekniikan avulla, jonka perustaa loi John Dewey. Osallisuus luo mahdollisuuden olla osana jotain ryhmää ja vaikuttaa ryhmän toimintaan. Partiossa jokaisella on oikeus osallistua toimintaan ja vaikuttaa sen toteutumiseen. Toiminta on lapsista ja nuorista sekä heidän toiveistaan lähtevää sekä heidän kasvua ja kehitystä tukevaa.

Lähdin pohtimaan opinnäytetyötä suunnitellessani sitä, miten voisin omalta osalta edesauttaa lasten ja nuorten turvallisuuskasvatusta. Pohdin myös, että olisin itse nuorena ryhmänohjaajana kaivannut läsnäolokoulutusta verkkokoulutuksen sijaan. Tästä syntyi idea tukimateriaalille, jota voisi hyödyntää niin ryhmänohjaajakoulutuksessa kuin muissakin turvallisuutta edistävissä partiokoulutuksissakin. Tukimateriaalin luomisen lisäksi ajatukseni oli myös kouluttaa se Kymmenysten, eli yhden Lounais-Suomen Partiopiirin alueen järjestämällä ryhmänohjaajakoulutuksella, jossa osallistujat ovat noin 15-vuotiaita nuoria partiolaisia.

Opinnäytetyön tavoitteena on saada jokainen ryhmänohjaaja ymmärtämään turvallisuuden merkitys partiotoiminnassa sekä tämän lisäksi tavoitteeni on myös varmistaa, että jokainen RO-koulutukseen osallistuva nuori suorittaa Turvallisesti yhdessä -koulutuksen hyväksytysti. Opinnäytetyön tukimateriaalia luodessa otin yhteyttä tilaajan, eli Kymmenysten lisäksi myös Suomen Partiolaisten Turvallisuusverkoston ydinryhmään, jotta opinnäytetyöni sisältö olisi luotettavaa ja jotta tukimateriaalia pystyisi käyttämään myös valtakunnallisesti. Toiminnallisen osuuden toteutin jo ennestään minulle tutun ryhmän kanssa, joilta keräsin lopuksi palautetta opinnäytetyön tuotoksen arviointia varten.

2 MITÄ ON PARTIO?

2.1 Taustaa

Partioliikkeen perusti kenraalimajuri Robert Baden-Powel Englannissa vuonna 1907 ja nykyään vuonna 2022 partioon kuuluu yli 40 miljoonaa partiolaista ympäri maailmaa. Maailmanjärjestöjä on kaksi, Partioliikkeen Maailmanjärjestö WOSM ja WAGGGS. (The story of Scouting, 2022.) Suomeen partio on rantautunut vuonna 1910, jolloin se levisi suurien kaupunkien kautta myös ruotsinkielisille alueille.

Suomessa toimii Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry (SP-FS) ja tällä hetkellä Suomessa on noin 65 000 partiolaista. Suomen Partiolaiset on jakautunut alueellisesti partiopiireihin, joita on tällä hetkellä 11. Partiopiiri muodostuu kyseisen maakunnan tai muun maantieteellisen alueen sisällä toimivat lippukunnat. Partiopiirit taas on jaettu useampiin pienempiin alueisiin, pääsääntöisesti kaupunkiseutujen mukaan (Partio, 2022g.) Suomen Partiolaiset kuuluvat myös Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssiin, joka on valtakunnallinen nuorisoalan palvelu- ja vaikuttajajärjestö (Allianssi, 2022).

Partio on maailman suurin nuorisoliike sekä kasvatusjärjestö, jonka tarkoituksena on tukea lasten ja nuorten kasvua heidän yksilölliset ominaispiirteensä huomioon ottaen. Se on myös poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton järjestö. Partion toiminta perustuu pääsääntöisesti vapaaehtoistyölle ja Suomessa partiosta maksetaan jäsenmaksua. Partiotoimintaa ohjaa maailmanjärjestöjen määrittelemä arvopohja ja tähän arvopohjaan pohjautuu myös partion peruskirja, joka kuvaa partiotoiminnan perusteet ja arvopohjan.

Suomessa partion kohderyhmänä on 7–22-vuotiaat lapset ja nuoret, mutta heidän tukenaan ja johtajinaan toimivat vapaaehtoistyötä tekevät aikuiset (yli 23-vuotiaat). Partio näkyy niin retkinä, leireinä, purjehduksina ja vaelluksina, mutta myös viikkotoimintana, koulutuksina ja järjestötoimintana. Lippukuntia suomessa on noin 700 ja toimintaa on niin maalla kuin merelläkin. (Partio, 2022a.)

2.2 Partion päämäärä ja partion strategia

Partion päämääränä on persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoinen, vastuuntuntoinen, aktiivinen sekä itsenäisesti ajatteleva paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsen. Päämäärä on suurimmaksi osaksi samanlainen kaikissa maissa, joissa partiota toteutetaan. Partion päämäärään pyritään erilaisilla kasvatustavoitteilla, joita on suhde itseen, suhde toisiin ihmisiin, suhde yhteiskuntaan ja suhde ympäristöön. Partiolaisilla on yhteinen tunnus: Ole valmis! (Partio, 2022b.)

Kasvatustavoitteiden lisäksi partiolaisten toimintaa ohjaa partioihanteet, joita ovat: Kunnioittaa toista ihmistä, rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä, olla luotettava, rakentaa ystävyyttä yli rajojen, tuntee vastuunsa ja tarttua toimeen, kehittää itseään ihmisenä sekä etsiä elämän totuutta. Partioihanteisiin sitoudutaan partiolupauksella, joka annetaan aina ikäkauden vaihtuessa yleensä joko lupauksenatotilaisuudessa tai muun tapahtuman yhteydessä. (Partio, 2022h.)

Partio on Suomessa yhdenvertaista sekä kaikille avointa. Voit osallistua toimintaan etnisestä tai kulttuurisesta taustasta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, toimintakyvystä, sukupuoli-identiteetistä, sukupuolen ilmaisusta tai seksuaalisesta suuntautumisesta huolimatta. Toimintaa kehitetään koko ajan ja mm. tapahtumiin on tullut käyttöön Helppo tulla -tunnus, joka helpottaa huomaamaan sellaisia seikkoja, jotka saattavat olla este yhdenvertaisuudelle. (Partio, 2022b.)

Partiolla on valtakunnallinen strategia, joka on niin talouden, että toiminnan johtamisen ja kehittämisen työväline. Strategiat on jaettu kausiin ja tällä hetkellä strategiakausi on 2021–2026. Se tähtää siihen, että jokaiselle nuorelle avautuisi mahdollisuudet muuttaa maailmaa. Tätä ympäröi kolme käsitettä, joilla tavoitteeseen päästäisiin: Partio kasvaa, partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä sekä partio antaa taidot elämään. (Partio, 2022c.)

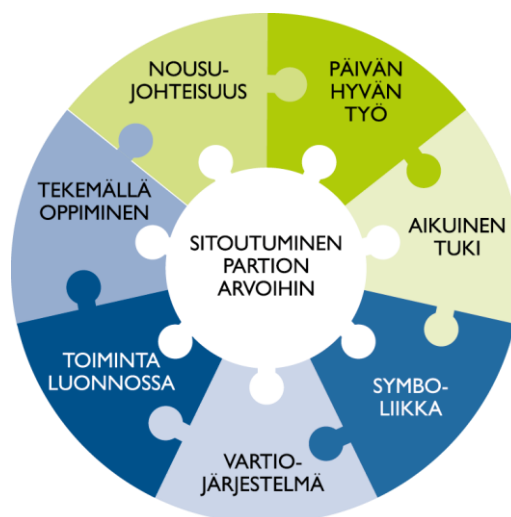
2.3 Partiomenetelmä

Partiomenetelmässä on kysymys siitä, miten partion päämäärään päästään sekä miten partiossa ylipäätään toimitaan. Suomalainen partiomenetelmä pohjautuu WAGGGSin

ja WOSMin partiomenetelmiin. Partiomenetelmää käytetään työvälineenä, jolla pystytään suunnittelemaan sekä arvioimaan toimintaa niin viikkotoiminnan kuin leirien ja retkienkin osalta.

Partiomenetelmä koostuu kahdeksasta eri osasta: päivän hyvä työ, aikuinen tuki, symboliikka, vartiojärjestelmä, toiminta luonnossa, tekemällä oppiminen, nousujohteisuus sekä sitoutuminen partion arvoihin. Kaikki osat ovat yhtä tärkeitä, jotta saataisiin luotua hyvä kokonaisuus. Helpoin tapa noudattaa partiomenetelmää ja kasvatustavoitteita on seurata valmista partio-ohjelmaa ja sen luomia aktiviteettipaketteja. (Partio-ohjelma, 2022a.) Partiokasvatus jakautuu neljään osaan: suhde itseen, suhde toisiin, suhde ympäristöön ja suhde yhteiskuntaan. Toteuttamalla partio-ohjelmaa toteuttaa myös näitä neljää osa-aluetta.

Kuva 1. Partiomenetelmä (Partio-ohjelma, 2022b)

Koska partiota harrastaa paljon eri-ikäisiä ihmisiä, on Suomessa eri ikäiset jaettu eri ikäkausiiin. Ikäkausia on kuusi: sudenpennut, seikkailijat, tarpojat, samoajat, vaeltajat ja perhepartio. Tämän lisäksi yleensä puhutaan myös seitsemännestä ikäkaudesta, aikuisista. Heille ei erikseen ole suunniteltu mitään ohjelmaa, mutta useasti lippukunnissa toimii myös aikuisryhmiä, jotka toteuttavat partiomenetelmiä. (Partio-ohjelma 2022b.)

Jokaiselle ikäkaudelle on suunniteltu omaa ohjelmaa, jotta tavoitteisiin päästäisiin. Sudenpentuikäkauteen kuuluu noin 7–9-vuotiaat lapset. Sudenpentujen ohjelma koostuu jäljistä ja askeleista ja niissä tarkoituksena on tutustua partioon ja partiotaitoihin sekä leikkiä ja touhuta yhdessä ryhmässä. Seikkailijat, eli 10–12-vuotiaat toteuttavat ilmansuuntia, joiden teemana on varusteet, suunnistus, viihtyminen retkellä ja elämän rakentaminen. Tarpojat, eli 12–15-vuotiaat toteuttavat tarppoja, joiden aiheena on leiri, luovuus, selviytyminen ja yhteiskunta. 15–17-vuotiaat eli samoajat suorittavat aktiviteetteja, jotka on jaettu taskuihin. Niiden teemana on oppia johtajuutta, ryhmätyöskentelyä, sekä näköpiirin laajentamista lippukunnan ulkopuolelle. Tämän lisäksi samoaja-ohjelmaan kuuluu Ryhmänohjaajakoulutus, joka tukee samoajan partiopolkua.

Vaeltajat, eli 18–22-vuotiaat suorittavat rasteja, jotka on tehty sillä ajatuksella, että ohjelmassa on paljon joustovaraa kiireinen elämä huomioon ottaen. Pakollisia aktiviteetteja on kuitenkin tervetuloa vaeltajaksi, partiojohtajan peruskurssi, ulkomaanprojekti ja aikuisuuteen. Perhepartio on uusi tulokas, joka mahdollistaa partion harrastamisen koko perheelle. Perhepartio-ohjelma koostuu kuudesta aktiviteettikonaisuudesta, joita ovat arjen taidot, kädentaidot, retkeilytaidot, luontotaidot, ulkoilutaidot sekä lippukunnan toimintaan tutustuminen. (Partio-ohjelma, 2022b.)

2.4 Partio harrastuksena

Partio on harrastuksena monipuolinen ja mukaansa tempaava, jossa oppii paljon uusia taitoja. Partiossa leikitään, tutkitaan, retkeillään ja leireillään, tutustutaan uusiin ihmisiin, tehdään hyvää ruokaa, kehitetään itseä ja opitaan uusia taitoja sekä koetaan ikimuistoisia hetkiä. Partiota voi harrastaa niin lippukunnissa, mutta myös järjestössä tai alueissa. Partio voi olla todella erilaista riippuen lippukunnista ja alueista. Partiossa voi esimerkiksi päästä merilippukunnassa purjehtimaan, maalippukunnassa vaeltamaan ja kaupunkilippukunnassa tutustumaan paikallisiin nähtävyyksiin. Lippukunta ei kuitenkaan sulje pois mitään aktiviteetteja ja jokainen ohjelma on suunnittelijansa ja ryhmänsä näköinen. Partio on edullinen harrastus, sillä sen jäsenmaksu on vain 60-80 euroa vuodessa. Jäsenmaksuun on myös mahdollista saada jäsenmaksuvapautus, eli partio on oiva harrastus vähävaraisille. (Partio, 2022d.)

3 OSALLISUUS JA TURVALLISUUS

3.1 Tekemällä oppiminen ja osallisuus

Partiossa oppimisen menetelmänä käytetään tekemällä oppimista (Learning by doing), jonka perustaa loi John Deweyn ajatus siitä, että kouluttaminen ja opettaminen on sosiaalisen ja moraalisen kehityksen ratkaiseva ainesosa (Williams, 2017, s.2). Tekemällä oppiminen on yksi luonnollisimmista oppimisen tavoista ja sitä tapahtuu koulun lisäksi myös kaikessa muussa toiminnassa. Oppiminen tapahtuu osallistumalla ja itse tekemällä, joka on tärkeä keino opetuksen konkretisoinnissa. Konkreettisuuden teho perustuukin oppijan omiin ajatuksiin ja kokemuksiin oppimisestaan. Oppijalla on myös lupa epäonnistua, jolloin hän oppii virheistään. (Vuorinen, 2001.)

Partiossa oppimista tapahtuu koko ajan kaikessa toiminnassa. Sudenpennusta lähtien opitaan yhdessä ryhmänä esimerkiksi, miten nuotio sytytetään ja mitä nuotio tarvitsee palaakseen. Oppiminen on nousujohteista, eli oppija kehittyy iän myötä toiminnassaan. Samoajaikäisenä, eli n. 15–17-vuotiaana partiolaiselle avautuu mahdollisuus suorittaa erilaisia koulutuksia, joiden kautta hän kehittää itseään vielä enemmän pestikohtaisesti. Koulutukset ovat helpoimpia ja nopeimpia tapoja kehittää innostusta, osaamista ja motivaatiota. (Partio, 2022e.)

Oppimisen tärkeänä kulmakivenä pidetään partiossa myös osallisuutta ja sen tunnetta. Osallisuus on kokemus kuulumisesta joukkoon sekä kokemus siitä, että on mahdollisuuksia vaikuttaa itselleen merkityksellisiin asioihin. Kokemus omasta merkityksestä osana yhteiskuntaa ja yhteisöä onkin ihmisen hyvinvoinnin perusrakenteineita (Stenvall, 2020, s. 20). Käsitteen juuret johtavat 1990-luvulle, kun osallisuutta alettiin käyttää käsitteenä demokratian edistämiseksi. 1997 tullessa Nuorten osallisuushankkeessa pyrittiin saamaan lasten ja nuorten ääntä enemmän kuuluviin tuomalla heidän osallisuutensa enemmän esille päätöksenteossa. Nykyään 2000-luvulla osallisuutta on alettu näkemään nuorten syrjäytymistä ehkäisevänä keinona. (Nivala, 2021.)

Suomessa osallisuus näkyy suurelta osin kansan mahdollisuudesta vaikuttaa päätöksentekoon äänestämällä sekä asettumalla ehdolle ja jokaisella Suomalaisella on oikeus

omaan mielipiteeseen sekä oikeus tulla kuulluksi. Osallisuutta voidaan käyttää paljon eri yhteyksissä, mutta ydinajatuksena siinä on osallisuuden toteutuminen ihmisen ja yhteisön välisessä suhteessa. Osallisuutta voidaan kehittää myös vuorovaikutuksessa, kun ihminen pääsee jakamaan omia kokemuksiaan ja ajatuksiaan. Osallisuus ei tule itsellään, vaan siihen kasvetaan ja opitaan. Siksi sitä ei yksinään pysty edistämään vaan siihen tarvitaan aina niin yksilön kuin yhteisön panos. Tärkeää on osata kehittää toimintaa niin, että jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa. (Nivala, 2021.)

3.2 Osallisuuden eri ulottuvuudet

Terveyden ja hyvinvointilaitoksen, eli THL:n mukaan osallisuus voidaan jakaa sosi-aali-, käyttäytymis- ja terveystieteellisen tutkimuksen mukaan kolmeen eri osa-alueeseen. Ensimmäisenä osa-alueena pidetään osallisuutta omassa elämässä. Siinä tärkeimpinä kulmakivinä ovat omaehtoisuus, yksilöllisyys ja sen kunnioittaminen sekä yksinäisten löytäminen ja mukaan tuominen. Ollaksesi osallinen omassa elämässäsi, sinulla täytyy olla päätäntävalta siitä, mitä aiot tehdä ja mihin suuntaan elämäsi on menossa. Tärkeää on itsensä toteuttaminen sekä myös sisäinen motivaatio, mikä ohjaa omaa toimintaa. (THL, 2017.)

Toisena osa-alueena voidaan pitää osallisuutta yhteisöissä ja vaikuttamisen prosesseissa. Tässä on hyvä muistaa se, että toimintaa/palvelua kehitetään yhdessä ja jokaisella on oma osansa. Ihminen pääsee osaksi jotain suurempaa yhteisöä, missä hänellä on vaikuttamismahdollisuuksia. Ihmisellä on tarve kuulua johonkin. Partiossa voidaan ajatella, että lippukunnan jäsen on osa isompaa yhteisöä ja jäsenenä pääset vaikuttamaan esimerkiksi siihen, mihin suuntaan lippukunnan arvot tähtäävät ja mitä lippukunnassa tehdään esimerkiksi viiden vuoden kuluttua. Osallisuus erilaisissa prosesseissa on tärkeää, sillä moni kokee, ettei pysty vaikuttamaan muihin kuin itseään koskeviin asioihin. Silloin prosessien johtajan täytyy osata ottaa huomioon kaikki osapuolet, jotta esimerkiksi päätöksen tehdään yhteisymmärryksessä. (THL, 2017.)

Kolmantena osa-alueena voidaan pitää osallisuutta yhteisestä hyvästä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ihminen pääsee osalliseksi yhteiseen hyvään ja sen tuottamiseen ja jakamiseen. Osa-alueessa on myös tärkeää, että ihminen saa arvostusta, kiitosta sekä

positiivisia yhteyksiä muihin ihmisiin. Tällöin yhteiskuntaryhmät kohtaavat. Partiossa ryhmän jäsenet nauttivat toistensa seurasta ja saavat kiitosta tehdystä työstään. (THL, 2017.)

Osallisuutta pystytään edistämään monin eri keinoin riippuen siitä, mikä tilanne on kyseessä. Jos halutaan lisätä yksilön osallisuutta, täytyy tarkastella niitä ongelmakohtia, mitkä osallisuuden puutteeseen ovat vaikuttaneet. Esimerkiksi syrjäytynyt nuori olisi hyvä saada palveluiden piiriin niin, että nuori kokee arvokkuutta omassa elämässään. Palveluiden kautta pystyttäisiin lisäämään yksilön tietoutta vaikuttaa omaan elämäänsä sekä esimerkiksi saamaan lisää tietoa sellaisista asioista, mistä hän ei ole ikinä edes kuullut. Erilaisilla ryhmillä, harrastuksilla ja työtoiminnalla on myös suuri merkitys, sillä silloin yksilö kokee kuuluvansa osaksi ryhmää ja olevan myös tarpeellinen. Yhteisöissä on tärkeää, että kaikkien yhteisön jäsenten ääni tulee kuuluviin tasavertaisesti. Silloin pystytään edistämään koko yhteisön osallisuutta. (Isola ym., 2017.)

Partiossa osallisuus näkyy kaikessa toiminnassa. Koska partiotoiminnan keskiössä on lapset ja nuoret, on tärkeää, että he pääsevät itse myös olemaan aktiivisia toimijoita, eikä vain passiivisia osallistujia tai toiminnan kohteita. Usein myös partionjohtajat ovat nuoria, jolloin onkin hyvä muistaa, kuinka tärkeää nuorten osallisuus partiotoiminnassa on. Ryhmillä on yhteinen päämäärä, johon jokainen ryhmän jäsen pystyy omalla toiminnallaan vaikuttamaan. Ryhmän ohjaajalla on suuri vaikutus siihen, että jokaisen ajatukset ja ehdotukset otetaan suunnittelussa huomioon. Partion menetelmät pyrkivät omalta osaltaan siihen, että jokaisella yksilöllä on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan toteuttamiseen sekä itsensä kehittämiseen niin partiossa mutta myös partion ulkopuolella.

3.3 Turvallisuus ja Suomen Partiolaisten turvallisuusohje

Turvallisuus ja sen tunne on ihmisen yksi perustarpeista ja se on edellytys niin fyysiselle kuin psyykkiselle hyvinvoinnille. Turvallisuuden tunnetta voi kokea silloin, kun ympärillä on luottamusta, positiivisuutta ja rauhaa. Myös vaikuttamisen mahdollisuus luo turvallisuuden tunnetta. Fyysistä turvallisuutta on esimerkiksi oikeus koskemattomuuteen sekä terveelliseen ympäristöön. Sosiaalista turvallisuutta tuo esimerkiksi

osallisuus ja vuorovaikutus osana ryhmää. Psykkistä turvallisuutta on mm. toiminnan johdonmukaisuus sekä ennustettavuus ja mahdollisuus saada apua. Pedagogista turvallisuutta luo turvallinen kasvu- ja oppimisympäristö. (Helsingin kaupunki, 2021.)

Jokaisella lapsella sekä nuorella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä kotiin. Keinoja, joilla tähän tavoitteeseen pyritään, on mm. tukemalla vanhempia ja puuttamalla varhaisessa tilanteessa sekä tarjoamalla sellaisia matalan kynnyksen palveluita, jotka ovat kaikkien saatavilla. Partiossa turvallisuuteen pyritään kaikessa toiminnassa erilaisin ohjeistuksin ja koulutuksin, sekä pestamalla turva-aikuisen, johon on tarvittaessa helppo ottaa yhteyttä. (THL, n.d b.)

Jotta partiotoiminta olisi kaikille turvallista, on sitä varten luotu erillinen ohjeistus. Suomen Partiolaisten turvallisuusohjeet ovat lippukuntia varten tehty ohjeistus ja sen tarkoituksena on ehkäistä vahinkoja, varautua vahinkojen kohtaamiseen sekä antaa ohjeita niistä selviytymiseen. Turvallisuusohjeet ovat työkalu kaikille partiota harrastaville, mutta erityisesti partionjohtajille ja ryhmänohjaajille. Turvallinen partiotoiminta edellyttää yhtenäisiä käytänteitä ja ohjeita, joita noudattamalla partiotoiminta on turvallista ja mukavaa. Partiossa kaikki toiminta pohjautuu turvallisuusohjeiden noudattamiseen.

Turvallisuusohjeet sisältävät retki ja leiritoiminnan vaatimukset, johon sisältyy jäsenmaksu, partiovakuutus, yleiset ohjeet, tietosuoja, ilmoitus toiminnasta, retket, leirit, vaellukset, extreme-retkeily sekä partiomatkat ulkomaille. Näiden ohjeiden noudattaminen on minimivaatimus toiminnalle ja turvallisuusohjeiden noudattamatta jättäminen evää partiovakuutuksen korvauksen. Siksi on siis tärkeää, että lippukunnissa otetaan turvallisuusohjeet kaikessa toiminnassa huomioon.

Näiden vaatimusten lisäksi Turvallisuusohjeessa on ohjeita partiotoimintaan, joka sisältää ohjeet ennakointiin, erinäiset pelastussuunnitelmat, isot tapahtumat ja niissä toimiminen, ilotulitteet, tuliesitykset ja pyrotekniikka, partio ja päihteet, jokamiehenoi-keudet, eksyminen, kun tarvitaan apua, ensiapu, partiokämpän turvallisuus, turvallista retki- ja leiriruokaa, toiminta vesillä, heikot jäät, organisaatio kohtaa kriisin, näin pidät purkukeskustelun ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tämän lisäksi ohjeessa on erilaisia liitteitä aiheisiin liittyen. Partion turvallisuutta tukevia

koulutusmoduuleita on mm. Turvallisuus partiossa, Turvallisesti ryhmässä, Turvallinen toiminta lippukunnassa ja Turvallinen toimintakulttuuri lippukunnassa. Nämä tukevat Turvallisuusohjeita. (Schildt ym., 2019.)

3.4 Lastensuojelu ja partio

Lastensuojelu turvaa lapsen oikeuden elää turallisessa ja tasapainoisessa kasvuympäristössä, jossa on mahdollista kasvaa ja kehittyä monipuolisesti. Lastensuojelu pyrkii varhaiseen puuttumiseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn, jottei ongelmat pahenisi entisestään. Lastensuojelulain tarkoituksena on luoda perusteet sille, että nämä vaatimukset täyttyvät kaikkien lasten ja nuorten elämässä. (THL, n.d a.)

Joskus partiossa lasten, nuorten ja heidän perheiden tilanne saattaa herättää huolta ja voi tulla esille sellaisia asioita, jotka vaativat viranomaisten puuttumista. Silloin yksi vaihtoehto on tukeutua joko lastensuojeluun tai kunnan perhepalveluihin. Tärkeää partionjohtajana on kuitenkin, että osaa ottaa yhteyttä kunnan sosiaaliviranomaiseen, joka tekee lopulta sen päätöksen, tarvitaanko lastensuojelua vai ei. Siksi partionjohtajien tueksi on luotu Turvallisesti yhdessä -koulutus, joka varmistaa sen, että jokainen partionjohtaja tietää mitä tekee.

Partiossa lastensuojelua vaativia tilanteita voi olla esimerkiksi silloin, kun vanhempi hakee lapsen päihtyneenä partiokerralta, lapsella on havaittavissa pahoinpitelystä aiheutuneita jälkiä, lapsi tai nuori kertoo omasta päihteidenkäytöstään tai muuten lapsen tai nuoren käytös herättää huolta. Silloin johtajan on hyvä olla yhteydessä lippukunnan turva-aikuiseen, piiritoimistoon, kunnan sosiaaliviranomaiseen tai poliisiin. Tarvittaessa täytyy tehdä lastensuojeluilmoitus, johon johtaja saa apua yllä mainituilta tahoilta. (Honkanen ym., 2020.)

4 KOULUTTAUTUMINEN

4.1 Partion koulutusjärjestelmä

Partiossa on monenlaisia koulutuksia eri tarpeisiin ja siitä syystä Suomen Partiolaisilla on olemassa oma koulutusjärjestelmänsä. Koulutusjärjestelmä takaa sen, että kaikki saisivat tarpeellisen koulutuksen pestiinsä ja että jokainen kasvaisi partiopestissään. Koulutuskokonaisuudet löytyvät koulutuskartasta (Liite 2), joka on jaoteltu osaamisalueittain. Siinä edetään nousujohteisesti ja koulutuskartta sisältää johtamiskoulutuksia sekä täydentäviä koulutuksia. Näiden koulutusten lisäksi on olemassa myös erillisiä taitokoulutuksia. Ryhmänohjaajakoulutus kuuluu koulutuskartan perustasoon ja Turvallisesti yhdessä -koulutusta ei näy koulutuskartassa. Se on kuitenkin jokaisen partiojohtajan sekä ryhmänohjaajan suoritettava, joten ajattelisin, että se kuuluu perustason koulutuksiin. (Partio, 2022e.)

Partiossa koulutuksia pitävät niin lippukunnat, alueet, partiopiirit sekä keskusjärjestökin. Usein kouluttajat ovat vapaaehtoisia ja hyvin harvoin kouluttajana toimii palkatut henkilöt. Koulutusten asiasisältö on usein ennalta määriteltä ja kouluttajat muokkaavat koulutuksen omannäköisekseen ja mielenkiintoiseksi kohderyhmälleen. Siksi koulutukset eroavatkin paljon toisistaan riippuen kouluttajista ja järjestämistavoista. Koronapandemian tuoma etätyösuositus toi mahdollisuuden järjestää koulutuksia paljon myös etänä. (Partio, 2022e.)

4.2 Turvallisesti yhdessä -ohje ja -koulutus

Turvallisesti yhdessä on Suomen Partiolaisten tekemä ohje partionjohtajille ja partion ryhmänjohtajille, jonka tarkoituksena on taata lapsille ja nuorille turvallinen ympäristö kasvaa ja kehittyä. Ohjeistuksella halutaan taata se, että nuoret ja aikuiset osaavat toimia sellaisissa tilanteissa, joissa lapsi tai nuori kokee esimerkiksi häirintää, väkivaltaa tai kiusaamista niin partiossa kuin partion ulkopuolella. Turvallisesti yhdessä -ohje perustuu Suomen lakiin, YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sekä Suomen Partiolaisten peruskirjaan. ”Tarkoituksena on, että partiolaiset sitoutuvat lasten turvallisuutta ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin, joita on mm. se, että lapsia kohdellaan

kunnioittavasti, lapsen henkilökohtaista koskemattomuutta kunnioitetaan, lapsen turvallista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tuetaan sekä lasta suojellaan kiusaamiselta, väkivallalta, seksuaaliselta hyväksikäytöltä, päihteiden käytöltä ja muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä”. (Honkanen ym., 2020, s.7.)

Turvallisesti yhdessä -ohje on ensisijaisesti tarkoitettu aikuisille ja nuorille ryhmänjohtajille, mutta tämän lisäksi ohjeistuksella viestitään myös partion sidosryhmille, kuten yhteistyötahoille ja lasten huoltajille, että partiossa halutaan edistää lasten ja nuorten turvallisuutta. Ohjeen lisäksi partio-ohjelma tukee itsessään lasten ja nuorten omaa toimintaa kohti turvallisempaa partiota.

Turvallisesti yhdessä -ohjeen tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen toteutuu kaikessa SP-FS:n toiminnassa eli lippukunnissa, piirijärjestöissä, keskusjärjestössä mukaan luettuna sekä vapaaehtoiset toimijat että työntekijät, SP-FS:n toimijoilla on riittävästi tietoa lasten suojelemiseksi ja turvallisuuden edistämiseksi toiminnassa, SP-FS:n kaikki toimijat huomioivat Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen kaikissa tilanteissa ja kohtelevat kaikkia lapsia ja nuoria kunnioittaen sekä SP-FS:lla on olemassa toimintaohjeet lasten ja nuorten kaltoinkohtelun estämiseksi ja lapsen tai nuoreen kohdistuneen kaltoinkohteluepäilyn hoitamiseksi. (Honkanen ym., 2020.)

Turvallisesti yhdessä -ohje sisältää turvallisen kasvuympäristön sekä turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen perusteet, miten toimia turvallisesti lippukunnissa, ohjeet lastensuojelua vaativissa tilanteissa toimimiseen sekä miten näissä tilanteissa viestitään turvallisesti, kehen ottaa yhteyttä eri tilanteissa sekä mitä ennaltaehkäisyyn liittyviä toimintatapoja on. Tämän lisäksi ohjeistuksessa puhutaan vapaaehtoisen rikostaustan selvittämisestä sekä rekisteriotteesta ja sen käsittelemisestä. Ohjeistuksen lisäksi Suomen Partiolaiset ovat luoneet Turvallisesti yhdessä -haitarin, joka on tiivistetty ohje lastensuojelua vaativissa tilanteissa toimimiseen.

Turvallisuusohjeita tukemaan on luotu Turvallisesti yhdessä -koulutus, joka jokaisen täysi-ikäisen partionjohtajan sekä ryhmänjohtajien iästä riippumatta tulee suorittaa viiden vuoden välein. Koulutus suoritetaan verkossa, Partion moodle-alustalla osoitteessa: moodle.partio.fi. Sitä varten partiolaisella täytyy olla partioID tunnukset, jotta

koulutuksen suoritusmerkintä näkyisi Kuksassa. Partiolaisten käyttämä Kuksa, eli partiorekisteri on työkalu erilaisten toimintojen hallintaan ja tukemiseen. Kuksan kautta pystyy esimerkiksi ilmoittautumaan erilaisiin tapahtumiin, pitämään kirjaa leireistä ja retkistä, suunnittelemaan viikkotoimintaansa sekä laskuttamaan jäseniä. Kuksaa ylläpitää Suomen Partiolaiset ja sitä käyttävät niin partiolaiset ja partionjohtajat kuin heidän huoltajansa. (Partio, 2022i.)

Koulutuksessa perehdytään Turvallisesti yhdessä -ohjeen sisältöihin ja sen tavoitteena on, että koulutuksen suorittaneet ovat perehtyneet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen sekä kaltoinkohteluun puuttumiseen. Koulutus rakentuu seitsemästä eri tehtäväkokonaisuudesta, joita ovat: miksi tällainen kurssi ja miten se liittyy partioon, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen, mikä on kaltoinkohtelua, lastensuojelutilanteissa toimiminen, vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen, tuki lippukunnalle ja ajankohtaista, mitä päivitetään viiden vuoden välein. Ajankohtaisessa osiossa on tällä hetkellä (3/2022) aiheina ympäristöahdistus, päihteet ja asenteet sekä antirasismi ja moninaisuus. Tämän lisäksi koulutussivulta löytyy erillinen kohta lisätiedoille sekä lopputentti, joka suoritetaan näiden osioiden jälkeen. Verkkokoulutuksen suorittamisessa kestää yhteensä noin 1-1,5 tuntia ja sen voi jakaa myös pienempiin osiin. Koulutuksen suorittamisesta hyväksytysti saat koulutustodistuksen, joka löytyy Moodle-koulutuksen etusivulta. (Partio-Moodle, n.d.)

4.3 Ryhmänohjaajakoulutus

Ryhmänohjaajakoulutus on noin puolen vuoden mittainen koulutuskokonaisuus, jossa ensimmäisen vuoden samoaja pääsee oppimaan erilaisia johtajuuteen sekä ryhmän johtamiseen liittyviä taitoja yhdessä muiden saman ikäisten kanssa. Tähän puoleen vuoteen kuuluu myös kurssin mittainen johtajuusharjoittelu, jonka aikana samoaja oppii toimimaan mm. ryhmän johtajana. Samoajalla on aikuinen tuki koko kurssin ajan ja koulutus on osa jokaisen samoajan partiotaivalta. ROK on partiotapahtuma, joten se noudattaa partiomenetelmää. Koulutusmoduuli uudistui vuonna 2020 ja koulutukseen on lisätty Turvallisesti yhdessä -koulutus. (Partio-ohjelma, 2022c.)

ROK:n tavoitteina on:

- Samoaja tietää partiotoiminnan lähtökohdat ja tavoitteet sekä samoajaihanteiden ja -lupauksen merkityksen ja pyrkii ottamaan ne huomioon toiminnassaan
- Samoaja osaa hyödyntää partiomenetelmää partiotoiminnassaan
- Samoaja tietää ryhmänjohtajan tehtävät johtamassaan ryhmässä, ymmärtää ryhmän toiminnan tavoitteet sekä johtajan vastuun ja oikeudet
- Samoaja osaa toimia osana lippukunnan johtajistoa ja osaa toteuttaa lippukunnan käytäntöjä ryhmän toiminnassa
- Samoaja ymmärtää, että eri johtamistyyli sopivat eri johtamistilanteisiin
- Samoaja johtaa ryhmää suunnitelmallisesti viikkotoiminnassa ja retkillä
- Samoaja osaa käyttää johtamansa ikäkauden ohjelmaa ja sen avulla järjestää laadukasta, turvallista ja mielekästä toimintaa ryhmälleen
- Samoaja osaa suunnitella ajankäyttöään ja ymmärtää ajanhallinnan merkityksen
- Samoaja tuntee ryhmän toimintaa sen eri vaiheissa
- Samoaja luottaa omiin kykyihinsä johtajana.

Ryhmänohjaajakoulutuksessa on 27 koulutustuntia ja 20 eri aktiviteettia. Pakolliset aktiviteetit ovat: samoajajohtajan oikeudet ja velvollisuudet, ikäkausien ominaispiirteet, ryhmän vaiheet, ryhmäytyminen ja ryhmähenki, partiomenetelmä ja -ihanteet, partio-ohjelma, toimintasuunnitelman tekeminen, ryhmän kokouksen suunnittelu, pestikeskustelu, johtamisharjoittelu, johtaminen eri tilanteissa, leikki, lippukunnan käytännöt, ajanhallinta, hiljentymiset ja paussit, retkitaitojen tarkistus, turvallisuusohjeet ja turvallisesti yhdessä -koulutus, retken järjestäminen, johtamisen haasteet ja palauttekeskustelu johtamisharjoittelusta. (Johto & Uschanov, 2021.)

Ryhmänohjaajakoulutuksen voi suorittaa monella eri tapaa ja erilaisia mahdollisia tapoja on muun muassa arki-iltojen ROK, kahden viikonlopun ROK sekä koloiltojen ja viikonlopun yhdistelmä ROK. Koulutuksen suoritustavalla ei ole väliä, kunhan kaikki aktiviteetit tulee suoritettua. Aktiviteetteja voi jakaa osiin sekä niiden toteutustapa on vapaa. Koulutusta voi keventää esimerkiksi erilaisilla leikeillä ja tehtävillä sekä muilla luovilla menetelmillä. Jokainen koulutus on tekijöidensä näköinen. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole kouluttaa liian syvällisesti sekä laajasti. (Johto & Uschanov, 2021.)

5 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA, TILAAJA JA TAVOITE

5.1 Taustaa

Toiminnallisen opinnäytetyön ajatus partion turvallisuuden kouluttamisesta nuorille lähti osallisuuden ajatuksesta liikkeelle. Koska partiomenetelmässä yhtenä osana on tekemällä oppiminen, halusin luoda Turvallisesti yhdessä -koulutuksen tärkeän mutta haastavan asiasisällön käytännön koulutukseksi. Opinnäytetyössäni keskityn siis ROK:in moduuliin 17. Turvallisuusohjeet ja turvallisesti yhdessä -koulutus. Tämän aktiviteetin tavoitteena on, että samoaja tietää Suomen Partiolaisten turvallisuusohjeet ja ymmärtää niiden merkityksen partiotoiminnan järjestämisessä. Samoaja osaa myös arvioida turvallisuutta johdettaviensa näkökulmasta esimerkkitilanteiden avulla. Ohje koskee kaikkea partiotoimintaa Suomessa. (Johto & Uschanov, 2021.)

Koska Turvallisesti yhdessä -koulutus on yksi osa ROK:in 20 koulutuksen koulutusmoduulia, sen suorittaminen hyväksytysti on vaatimus 2020 uudistetussa koulutusmoduulissa kurssitodistuksen saamiseksi. Siksi tukimateriaalin luominen onkin ajankoh- taista juuri tässä vaiheessa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena onkin luoda tukimate- riaali Turvallisesti yhdessä -ohjeelle ja Turvallisesti yhdessä -koulutukselle, jota hyö- dynnetään Kymmenysten järjestämällä Ryhmänohjaajakoulutuksella. Tukimateriaali ja sen kautta vaikean asian kouluttaminen toisi nuorille pohjan, jonka avulla Moodle- tentin suorittaminen olisi helpompaa. Myös fyysinen läsnäolo itse koulutustapahtu- massa luo osallisuuden tunnetta ja nuori saa helpommin vastauksen häntä askarrutta- viin asioihin. Omien opintojeni ja erikoistumisalani myötä haluan olla mukana kasvat- tamassa nuoria kohti turvallisempaa partiotoimintaa niin, että heillä on kuitenkin ai- kuisen tuki saatavilla.

Erikoistun sosionomiopinnoissani lastensuojeluun, perhetyöhön sekä nuorisokasva- tukseen. Koin, että yhdistämällä harrastukseni ja elämäntapani sekä suuntautumis- alani, voin tehdä opinnäytetyötäni niin sanotusti täysillä. Koen, että mielenkiintoinen aihe tuottaa laadukkaampaa työtä, kuin aihe, joka itseäni ei olisi kiinnostanut ollen- kaan. Siksi valitsinkin suuremmaksi kohteekseni Suomen Partiolaiset, joka on Suomen suurin nuorten vapaaehtoisjärjestö. (Partio, 2022f.)

5.2 Tilaaja, Kymmenykset

Kymmenykset ovat Lounais-Suomen Partiopiirin yksi alueista, johon kuuluu tällä hetkellä 11 lippukuntaa. Lippukunnat organisoivat yhdessä kuukausittain kymmenyskahvilaan, jossa lippukunnan edustajat keskustelevat alueen yhteisestä toiminnasta sekä ajankohtaisista asioista. Kymmenykset järjestävät myös yhteisiä tapahtumia ja koulutuksia. Opinnäytetyön kohderyhmäksi valikoitui Kymmenysten ryhmänohjaajakurssin tarpoja- ja samoajaikäiset osallistujat, joiden kanssa työskentelin myös syksyllä 2021 ROK:in ensimmäisellä osalla. Olen itse nuorena ryhmänohjaajana kokenut Turvallisesti yhdessä -koulutuksen hankalaksi suorittaa itsenäisesti verkossa, jonka takia lähdin pohtimaan tarvetta tukimateriaalille varsinkin nuorten partiojohtajien koulutautumisen tukemisena. Ajatustani vahvisti myös keskustelu Kymmenysten alueen valmentajan kanssa, joka toimii opinnäytetyön tilaajan edustajana.

Ryhmänohjaajakoulutuksen voi järjestää monella eri tapaa, mutta Kymmenyksissä koulutus järjestetään kahden viikonlopun mittaisena koulutuksena, sekä tämän lisäksi koulutusten välissä oli yksi etätapaaminen. Ensimmäinen osa vuosien 2021–2022 Kymmenysten Ryhmänohjaajakoulutusta järjestettiin 15.-17.10.2021 ja toinen osa järjestettiin 25.-27.3.2022. Näiden viikonloppujen välissä jokainen kurssilainen suoritti johtajuusharjoittelun toteuttamalla kurssin johtajien suunnitteleman ROK-passin tehtävät. Tehtävät tukivat aktiviteettien teemoja.

5.3 Tavoite

Opinnäytetyöni tavoitteena on, että jokainen kurssin jäsen pääsee Turvallisesti yhdessä -koulutuksesta läpi sekä saa kurssitodistuksen. Tämän lisäksi tavoitteena on, että samoajille jäisi mahdollisimman paljon tietoa Turvallisesti yhdessä -ohjeesta sekä käytännön esimerkkejä, miten erilaisissa haastavissa tilanteissa tulisi toimia. Haluan koulutuksellani varmistaa, että samoaja tietää, keneen ottaa yhteyttä ja keneltä saa tukea esimerkiksi lastensuojelua vaativissa tilanteissa. Haluan myös tukea nuorten koulutautumista omalta osaltani niin hyvin, kuin se on mahdollista, sillä koen sen olevan todella tärkeää.

Omana tavoitteenani on oppia lisää turvallisuudesta sekä turvallisen partion harrastamisesta. Haluan myös perehtyä enemmän, miten koulutusta muovataan nuorille sopivaksi sekä oppia siitä, miten vastaavanlaisen tukimateriaalin tekoprojekti etenee. Oma ajatukseni on tehdä niin toimiva tukimateriaali, että sitä voi käyttää myös valtakunnallisesti Suomen Partiolaisten järjestämässä koulutuksissa.

6 OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN JA TOTEUTUS

6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö on opinnäytetyön muoto, jonka tarkoituksena on joko luoda ohjeistus toiminnalle tai järjestää itse toimintaa. Se voi olla muodoltaan esimerkiksi opas, video, koulutus tai tapahtuman järjestäminen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä teorian lisäksi on myös toiminnallisen osuuden kuvaus sekä esittely ja sen raportointi. Toiminnallinen opinnäytetyö on hyvin käytännönläheinen ja tutkivalla tavalla toteutettu. (Saastamoinen ym., 2018.)

Valitsin toiminnallisen opinnäytetyön suoritustavakseni, sillä halusin luoda jotain konkreettista, josta on hyötyä myös tulevaisuudessa. Käytän opinnäytetyössäni tutkivaa otetta samalla tarkastellen SP:n luomaa Turvallisesti yhdessä -ohjeistusta sekä Moodle-koulutusta sekä kaikkea tätä tukevaa materiaalia. Haluan kehittää opinnäytetyölläni turvallisuuden kouluttamista niin alueellisesti, mutta myös valtakunnallisesti ja siksi lähdin jo alusta alkaen suunnittelemaan työtäni Suomen Partiolaisten turvallisuusverkoston sekä viestintäryhmän kanssa, jolloin valmista tuotosta voidaan suoraan käyttää myös muussa toiminnassakin.

6.2 Suunnittelu ja aiheen rajaus

Lähdin suunnittelemaan tukimateriaalia sen perustella, mitä Turvallisesti yhdessä -ohjeessa sekä -koulutuksessa on. Tämän lisäksi lähdin keräämään tarvittavaa aineistoa lastensuojelun, kouluttautumisen ja osallisuuden näkökulmasta, sillä nämä ovat kaiken partiotoiminnan pohjalla ja liittyivät vahvasti siihen aatteeseen, jota halusin ajaa opinnäytetyölläni: turvallinen ympäristö ja turvalliset toimintatavat ehkäisevät suurempia ongelmia tulevaisuudessa ja yhteisellä tekemisellä innostetaan osallistujia aiheen pariin. Halusin myös koostaa opinnäytetyöhöni perustietoa partiosta ja sen aatteista, sillä ilman niitä voi olla vaikeaa ymmärtää kaikkea sitä, mihin partiotoiminta suomessa perustuu. Näillä eväillä lähdinkin koostamaan opinnäytetyötäni ja sen luomaa tukimateriaalia.

Tukimateriaali on koostettu siltä pohjalta, mitä otsikoita Moodle-koulutuksessa on. Näitä otsikoita oli: Miksi tällainen kurssi ja miten se liittyy partioon. Tämä oppitunti sisältää yleistä asiaa partiosta ja turvallisuudesta sekä Turvallisesti yhdessä -ohjeesta. Jotta tietää mihin vastata, on hyvä ensin perehtyä itse koulutuksen taustoihin ja arvoihin. Tämän jälkeen Moodlen koulutuksessa perehdytään hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen, joka pitää mm. sisällään erilaisia toimintatapoja, mitkä lisäävät turvallisuutta. Osio on mielestäni kurssin tärkeimpiä osia, sillä jokaisen partiolaisen on hyvä tiedostaa hyvinvoinnin kriteerit sekä sen, miten niihin partiotoiminnassa pyritään.

Seuraava isompi otsikko on Mikä on kaltoinkohtelua. Osiossa avataan kaltoinkohtelun määritelmää ja miten siihen pitäisi puuttua. Kaltoinkohtelulla tarkoitetaan kaikkea sitä ruumiillista ja henkistä pahoinpitelyä, seksuaalista hyväksikäyttöä, laiminlyöntiä tai kaupallista riistoa, joka vahingoittaa lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä. Kaltoinkohtelun jälkeen käydäänkin läpi se, mitä lastensuojelu on ja miten lastensuojelua vaativissa tilanteissa tulisi toimia. Tärkeintä on muistaa ennakoida sekä pyytää apua esimerkiksi lippukunnan turva-aikuiselta tai piiriltä.

Koulutuksessa käydään myös läpi se, milloin ja miten vapaaehtoisen rikostausta selvitetään. Tärkeintä tässä osiossa on muistaa se, että rikostaustan selvittäminen on ehkäisevä keino, joka vaikuttaa vain jo tuomion saaneiden, lippukunnalle uusien henkilöiden pestaamisessa. Kuudennessa osiossa kerrotaan tuesta lippukunnalle, jonka pääpiirteinä painotetaan sitä, että piiriltä saa aina apua kaikenlaisissa tilanteissa. Partiopiirin tehtävänä on tukea ja neuvoa lippukuntia kaikissa turvallisuuteen liittyvissä asioissa sekä auttaa esimerkiksi lastensuojeluilmoituksen tekemisessä. Lopuksi vielä on ajankohtaista osio, mitä päivitetään tasaisin väliajoin erilaisista nykypäivän asioista, jotka vaikuttavat elämään. Tällä hetkellä ajankohtaisia asioita on ympäristöahdistus, päihhteet ja asenteet sekä antirasismi ja moninaisuus.

Näiden otsikoiden pohjalta lähdin keräämään lisää tietoa sekä muodostamaan koulutus pohjaa PowerPointiin. Powerpointin tein Suomen Partiolaisten graafisen ilmeen mukaisesti noudattaen partion omia värejä sekä kuvia. Silloin ilme on partion mukainen ja sitä voidaan käyttää myös muissa koulutuksissa. Powerpointin valmistuttua annoin sen Suomen Partiolaisten turvallisuusverkostolle sekä viestintäryhmälle

arvioitavaksi ja pienten korjausten jälkeen se oli valmis itse koulutustilaisuuteen. Valmistauduin myös hakemalla Lounais-Suomen Partiopiirin toimistolta jokaiselle kurssilaiselle Suomen Partiolaisten turvallisuusohjeet, jotka he saivat vietäväksi koteihinsa/lippukuntiinsa. Näihin turvallisuusohjeisiin oli myös tarkoitus tutustua koulutuksen lomassa.

6.3 Koulutuksen toteutus

Koulutusviikonlopun alkaessa varustauduin turvallisuusohjeilla, tietokoneella sekä projektorilla ja siihen sopivalla kankaalla. Koulutuspaikassa ei ollut välineistöä omasta takaa, joten otimme ne mukaan Kymmenyksiltä. Viikonloppuna oli paljon erilaisia koulutusmoduuleja ja pitämäni Turvallisesti yhdessä -koulutus oli lauantai illalla. Ehdin ennen koulutustani valmistelemaan kaiken tarvittavan ja hieman ennen koulutusta huomasimme, että Moodlea varten jokainen kurssilainen tarvitsee omat partioID tunnukset. En ollut varautunut tunnusten tekemiseen, sillä Turvallisesti yhdessä -verkko-koulutus olisi pitänyt pystyä suorittamaan myös ilman niitä. Emme kuitenkaan saaneet verkkokoulutusta toimimaan, joten ainoaksi vaihtoehdoksi jäi tunnusten tekeminen. Päätin, että koulutan ensin oman tukimateriaalini ja tämän jälkeen suunnitelman mukaan siirryttiin suorittamaan itse Turvallisesti yhdessä -koulutusta Partion Moodlessa.

Koulutuksessa kävimme dia kerrallaan aiheita läpi ja osallistin nuoria erilaisin kysymyksin mitä tilanteessa koin sopivaksi. Kysyin esimerkiksi heidän ajatuksiaan siitä, millaisia kaltoinkohtelun tilanteita saattaisi partiossa ja sen ulkopuolella esiintyä. 45 minuutin jälkeen koko tukimateriaali oli käyty läpi ja kävimme vielä nuorten kanssa turvallisuusohjeet läpi. Tämän jälkeen osa koulutuksen ryhmästä meni saunaan, ja osan kanssa aloimme tekemään partioID-tunnuksia. Tunnusten tekeminen oli osalle helpompaa kuin toisille, sillä joidenkin tileihin oli helpompi kirjautua kuin toisten. Saimme kuitenkin jokaiselle tunnukset tehtyä ja kurssilaiset pääsivät aloittamaan koulutusta partion Moodlessa.

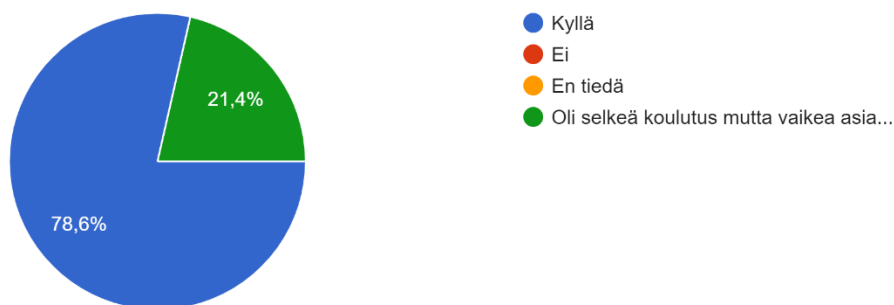
Koulutusta tehtäessä nousi esille mm. nuorten pelko ja ahdistus siitä, että pääsevätkö he loppuentistä läpi sillä asiasisältö oli hieman haastavaa. Yksi nuori nosti myös esille, että oman traumataustan takia hänen on vaikeaa suorittaa tenttiä. Siinä tilanteessa oli

todella hyvä, että lähellä oli aikuisen tuki. Lopulta vahvalla kannustamisella ja tuella jokainen ensimmäisen ryhmän nuori sai suoritettua koulutuksen ja teimme vaihdon toisen ryhmän kanssa. Toisella ryhmällä sujui hyvin niin tunnusten kuin koulutuksenkin teko, ja kaikki saivat lopulta Turvallisesti yhdessä -koulutuksen tehtyä. Olin myös suunnitellut koulutuksen loppuun erilaisia case-tehtäviä, mutta koska aikaa kului tunnusten tekemiseen, emme ehtineet ottamaan niitä.

6.4 Koulutuksen arviointi saadun palautteen pohjalta

Jokainen nuori sai suoritettua koulutuksen lauantai illalla ja olin suunnitellut ja tehnyt seuraavalle aamulle palautekyselyn, minkä nuoret täyttivät aamupalan jälkeen. Olin laittanut palautekyselyyn sellaisia kysymyksiä, joihin nuorten olisi mahdollisimman helppo vastata. Tein viisi kysymystä Google forms-alustalle, joista neljä ensimmäistä oli valintakysymyksiä ja viides avoin kysymys. Kyselyyn vastasi 14 kurssilaista, jotka kaikki olivat koulutuksessani.

Ensimmäisenä kysyin koulutukseni selkeyttä kysymyksellä ”oliko eilinen 26.3. Turvallisesti yhdessä koulutus mielestäsi selkeä?”. 11 vastasi: ”kyllä” ja 3 vastasi: ”oli selkeä koulutus mutta vaikea asia”. Tämä vahvisti ajatustani siitä, että laitoin Power-Pointiin hyvin käytännönläheisesti kaiken tiedon. Tämän lisäksi ajatukseni siitä vahvistui, että Turvallisesti yhdessä -koulutuksen asiasisältö on nuorille vaikeaa.

Kuva 2. Turvallisesti yhdessä koulutuksen selkeys

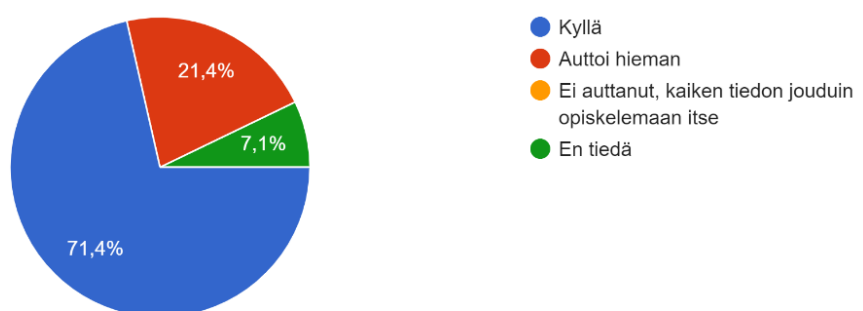
Seuraavalla kysymyksellä ”Saitko suoritettua Turvallisesti yhdessä -moodlekoulutuksen netissä?” halusin varmistaa sen, että kaikki kyselyyn vastanneet olivat suorittaneet Turvallisesti yhdessä -Moodle koulutuksen. Tähän vastasivat kaikki kyllä, eli

vastausprosentti oli 100%. Kysymys oli tarkoituksella enemmänkin tilastollinen kuin toimintaa kehittävä.

Kuva 3. Verkkokoulutuksen suorittaminen.

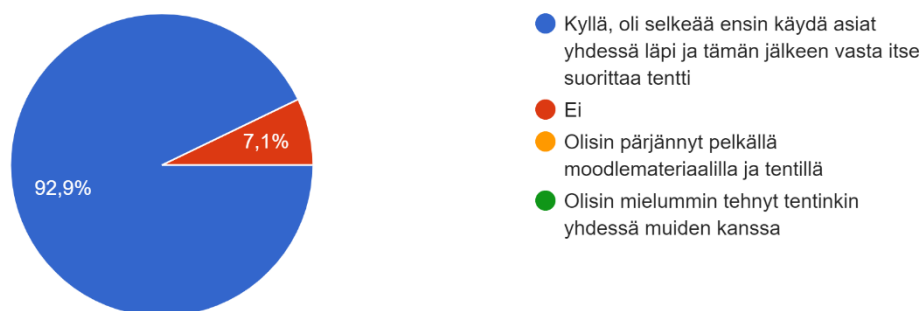
Kolmantena kysyin, että ”Auttoiko eilinen koulutus sinua suorittamaan Turvallisesti yhdessä verkkokurssin”. 10 vastaajaa vastasi ”kyllä”, 3 vastaajaa vastasi ”auttoi hieman” ja yksi vastaaja vastasi ”en tiedä”. Tämä vahvisti ajatustani siitä, että yhteinen koulutus jää nuorille paremmin mieleen, kuin koulutuksen itseopiskelu ja tentin suorittaminen. Olisi ollut mielenkiintoista saada materiaalia myös siitä, miten Turvallisesti yhdessä- verkkokoulutuksen suorittaminen ilman luomaani tukimateriaalia olisi onnistunut, mutta siihen ei valitettavasti ollut nyt mahdollisuutta.

Kuva 4. Tukimateriaalin apu verkkokoulutuksen suorittamiseen.

Neljäntenä kysyin, että oliko nuoren helpompi opiskella ensin yhdessä ja vasta tämän jälkeen itsenäisesti. 13 vastaajaa vastasi, että ” Kyllä, oli selkeää ensin käydä asiat

yhdessä läpi ja tämän jälkeen vasta itse suorittaa tentti” ja yksi vastasi ”Ei”. Kysymys vahvisti opinnäytetyöni pääajatusta siitä, että nuorten on helpompaa opiskella yhdessä vaikeita asioita ja että osallisuudella ja osallistumalla itse koulutustilaisuuteen on suuri merkitys oppimisessa. Yksi ”ei” vastaus toi myös mielestäni hyvin esille sen, että ihmisillä on erilaisia oppimistyylejä ja joillekin sopii paremmin itseopiskelu.

Kuva 5. Yhdessä oppimisen hyöty verkkotenttiä suorittaessa.

Viimeiseksi halusin vielä kerätä nuorilta yleistä palautetta Turvallisesti yhdessä -koulutuksesta sekä kouluttamisestani. Pysin tällä kysymyksellä siihen, että kaikilla olisi mahdollisuus avata ajatuksiaan siitä, miltä tuntui suorittaa kyseinen koulutus. Tähän kaikki nuoret vastasivatkin asiallisesti ja mielestäni hyvin:

- Koulutus oli selkeä ja helposti ymmärrettävä.
- Opin uutta
- Oli vaikea tajuta että pitää saada tehtävien kaikki oikeat vastaukset jotta pääsee eteenpäin. Tentti oli helppo ja opin paljon uutta.
- Tärkeä aihe!
- Se koulutus oli hyvä mutta kukaan ei oikein toiminut aluksi
- Oli haastavaa mutta tärkeää asiaa
- Tärkeitä asioita, joista kaikkia en tiennyt aiemmin.
- ei ollu haastava ja koulutus oli hyvää ja selkeää.
- oli hyvä ja herkullinen
- Opin mitä pitää tehdä jos en ite osaa
- Oli hyvä ja asiallinen
- Opin uutta ja koulutus oli vähän haastava, mutta ei mitään rakettitiedettä!
- Kirjautuminen omilla tiedoilla vei liika aikaa
- Selkeä ja hyvin kuuntelijoita mukaan ottava

Palautekysely sekä varsinkin avoin kommenttikenttä toi hyvin esille sitä ajatusta, mitä lähdinkin opinnäytetyölläni tavoittelemaan. Fyysisesti läsnä oleva koulutus ja tukimateriaali ovat selkeästi nuorille oppimisen kannalta hyviä. Usean osallistujan mielestä pitämäni koulutus oli tarpeellinen ja aihe itsessään tärkeä. Moni myös oppi uutta, joka oli itse kouluttajana todella kiva kuulla. Pysin tukimateriaalia tehdessä siihen, että se olisi selkeä ja osallistava ja olikin kiva kuulla, että kohderyhmä oli kokenut tämän. Koulutuksessa nuorilla olikin mahdollisuus nostaa omia ajatuksiaan aiheesta esille ja osallistinkin heitä tukimateriaalin läpikäymisen aikana erilaisin kysymyksin, mitkä siinä tilanteessa mielestäni sopisivat kysyttäväksi.

6.5 Opinnäytetyön eettisyys

Lähdin tarkastelemaan opinnäytetyöni eettisyyttä Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n luoman ”opinnäytetyön eettiset suositukset” listauksen mukaan. Perehdyin opinnäytetyöni aiheeseen siltä osin, kuin se oli aikataulullisesti mahdollista ja keräsin tietoa erilaisista lähteistä mahdollisuuksien mukaan. Kävimme opinnäytetyöni tilaajan kanssa yhdessä läpi, mitä resursseja opinnäytetyöni tekeminen vaatii minulta. Keskustelimme myös opinnäytetyöni ohjaajan kanssa aikataulusta ja siitä, mitä hyvässä opinnäytetyössä olisi hyvä olla. Opinnäytetyöni ei tarvinnut erikseen mitään tutkimuslupia, mutta olen koulussa kirjoittanut salassapitolomakkeen, mitä noudatin myös tätä työtä tehdessäni. En paljasta opinnäytetyössäni kenenkään henkilöllisyyttä enkä tuonut koulutuksen osallistujien henkilötietoja julkisesti esille. Kaikki tarvittavat sopimukset oli tehty jo ennen opinnäytetyön aloittamista. (Arene ry, 2020.)

Opinnäytetyön tukimateriaali on käynyt myös Suomen Partiolaisten turvallisuusveroston ydinryhmän tarkastuksessa, eli työni on turvallinen ja oikeaoppinen. Suomen Partiolaiset ovat myös olleet tietoisia kaikesta, mitä opinnäytetyöhöni kirjoitan pitkin projektia, eli senkin puolesta työni on hyväksytty. Olen tietoinen, että opinnäytetyöni tarkastetaan ja että se on julkinen asiakirja ja pyrin myös tekemään niin laadukkaan työn, kun se vain on taidoillani mahdollista. (Arene ry, 2020.)

7 REFLEKTIO

Olen harrastanut partiota hyvin kauan ja nykyään se kulkee jokapäiväisessä arjessani mukana. Siksi halusin lähteä tekemään jotain merkityksellistä työtä partion eteen, sillä koen sen auttavan nuoria turvallisuuskasvatuksessa. Ajatus opinnäytetyön toteutustavasta oli minulla kirkkaana mielessä heti opintojen alkaessa, sillä tiesin, että olen kiinnostunut tekemään jonkun tuotoksen tai tapahtuman. Päätinkin lopulta yhdessä tilaajatahon, Kymmenysten kanssa, että lähden työstämään Kymmenysten RO-koulutuksen turvallisuuspuolta enemmän osallistavammaksi ja yhteisöllisemmäksi. Opinnäytetyön keskeisimpinä tutkimuskysymyksinä olikin ”Kokevatko nuoret johtajat toiminnallisen koulutuksen Turvallisesti yhdessä-kurssista helpommin lähestyttävänä, kuin moodle-kurssin itseopiskeluna?” sekä ”Millä keinoin tämä opinnäytetyö voisi auttaa kaikkia johtajia turvallisempaan harrastamiseen lasten ja nuorten parissa?”

Opinnäytetyössäni avaan osallisuuden merkitystä kaikkeen toimintaan, mutta eritoten sitä, miten se näkyy partiotoiminassa. Partiomenetelmässä yksi kahdeksasta osasta on tekemällä oppiminen, ja siihen pitäisi pyrkiä kaikessa partiotoiminnassa (Partio-ohjelma, 2022a). Deweyn ajatus tekemällä oppimisesta onkin yksi osallisuuden kulmakivistä (Williams, 2017, s.2). Opimme konkretian avulla helpommin ja muistammekin nämä tilanteet myöhemmässä vaiheessa. Koska osallisuus on kokemus kuulumisesta joukkoon, on hyvä huomioida kaikessa toiminnassa osallistujien mielipide. Partiossa nuoret ovat suuressa osassa mm. päätäntää sekä usein nuoret toimivat myös isoissa ja tärkeissä pesteissä. (Partio, 2022e.) Olen itse myös kokenut useasti partiossa sitä, että minulla on niin yksilönä mutta myös osana ryhmää mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja se tuo sitä positiivista vallan tunnetta. Partiolaiset ovat esimerkkikansaa ja usein myös arvostettuja esimerkiksi työmarkkinoilla. Me tartumme toimeen ja meiltä löytyy taitoa johtaa vaikeitakin tilanteita.

Myös turvallisuuskasvatus partiossa on kehittynyt huomasti vuosien varrella ja nykyään jokaisen partiojohtajan on käytävä Turvallisesti yhdessä -koulutus verkossa. Kun ryhmä alan ammattilaisia sekä aiheesta kiinnostuneita aloitti muodostamaan koulutuskokonaisuutta, se haluttiin luoda selkeäksi kokonaisuudeksi mahdollisimman lähelle käytäntöä (Honkanen ym., 2020). Koska koulutus oli kuitenkin suunniteltu verkossa

suorittamiseen, ei se palvellut mielestäni niin hyvin sitä osallisuutta, mitä partiossa halutaan korostaa. Partiossa pyritäänkin kasvattamaan siihen, ettemme olisi vain sivusta seuraavia seinäruusuja, vaan olisimme niitä, jotka rohkeasti tarttuisivat toimeen, kun sen paikka tulee eteen. Siksi mielestäni osallistava koulutus voisikin tuoda tätä näkemystä enemmän esille niissä tilanteissa, kun sitten onkin tosi kyseessä. Harva muistaa siinä tilanteessa niitä oppeja, mitä joskus viisi vuotta sitten luki netistä.

Suunnitellessani opinnäytetyöni runkoa tein realistisen aikataulutuksen, enkä ottanut paineita siitä, jos työn tekeminen venyisi. Olin huomionut aikataulutuksessa opintojeni muut osat, kuten harjoittelut ja muut opinnot, joten pysyin hyvin myös aikataulussani. Koska idea oli minulla kirkkaana mielessä, pystyin tekemään opinnäytetyön suunnitelman jo vuosi ennen toteutusta. Opinnäytetyöni edetessä kuitenkin huomasin, että aiheen rajaaminen on minulle hieman haastavaa. Teinkin rajauksen siihen, että lähden tutkimaan aiheitani jo valmiina olevan Turvallisesti yhdessä -materiaalin pohjalta. Tämä helpotti työskentelyäni ja sainkin mielestäni tukimateriaalille hyvän rungon. Muodostin jokaisesta turvallisesti yhdessä -verkkokoulutuksen otsikosta oman dian tukimateriaaliin, jotta kaikki osa-alueet tulisi huomioitua. Tämän lisäksi lisäsin myös muutaman oman mielestäni tärkeän dian, kuten Puuttumisen portaat sekä partion turvallisuusohjeet. Nämä diat täydensivät mielestäni sopivasti itse koulutusmateriaalia.

Huomasin tehdessäni opinnäytetyötä, että aihe on todella kiinnostava ja se saikin mielenkiintoni pysymään koko työn ajan. Opinnäytetyön teoriaosuus oli aluksi paljon suppeampi, mutta työn edetessä löysin aina uusia näkökulmia, mitä halusin tuoda työhöni. Osaa teoriasta piti tarkastella enemmän kriittisemmin ja huomasinkin, että esimerkiksi Turvallisuudelle ei meinannut aluksi löytyä kunnollista ja laadukasta määritelmää yleisellä tasolla. Lopulta löysin kuitenkin mm. Helsingin kaupungin sekä Terveysten ja hyvinvointilaitoksen artikkeleita turvallisuudesta.

Lopulta yhdeksi isoimmaksi teemaksi nousi osallisuus ja sen merkitys koulutuksissa. Osallisuus tukee partiomenetelmän tekemällä oppimista, jonka toteutuminen jäi uupumaan nykyisestä Turvallisesti yhdessä- koulutuksesta. Ajatusta tuki myös itse koulutustilaisuus, missä huomasin nuorten selkeästi kuuntelevan ja keskittyvän paremmin kuin silloin, kun he tekivät koulutusta itsenäisesti. Se oli minulle suuri onnistumisen

tunne ja koin, että työlläni oli merkitystä. Myös nuorten palautteen mukaan opinnäytetyöni tuotos, Turvallisesti yhdessä -tukimateriaali oli osallistava. Opinnäytetyöni kohderyhmä oli juuri sopivan kokoinen sekä hyvin vastaanottavainen ja asiallinen, mikä teki kouluttamisesta vieläkin mielekkäämpää.

Koska yhtenä tutkimuskysymyksenä halusin selvittää, kokevatko nuoret toiminnallisen koulutuksen helpommin lähestyttävänä, oli minun helppo lähteä palautekyselyssä tarttumaan tähän. 78,6% vastaajista oli sitä mieltä, että koulutus oli selkeä. Myöskään kukaan vastaajista ei ollut sitä mieltä, ettei läsnäolokoulutus olisi auttanut edes hieman itse Turvallisesti yhdessä -verkkokoulutuksen suorittamista. Yhdessä oppimisen hyöty koulutusta suorittaessa oli 92,9% mielestä kannattavaa. Opinnäytetyö oli siis juuri niin hyödyllinen ja onnistunut kuin olin tavoitteeksi asettanutkin.

Tämän opinnäytetyön tulokset peilaten Suomen Partiolaisten 2021-2026 asettamiin strategisiin päämääriin: ”Partio kasvaa, partio on paras paikka tehdä vapaaehtoistyötä sekä partio antaa taidot elämään” voidaan todeta, että opinnäytetyöllä päästiin myös niihin (Partio, 2022c). Turvallisesti yhdessä -koulutuksen tukimateriaali antoi konkreettisia taitoja nuorille, miten turvallisuutta horjuttavissa tilanteissa tulisi toimia. Kasvatamme partiossa itsenäisiä ja vastuuntuntoisia kansalaisia, jotka tietävät, miten vaikeassakin tilanteessa tulisi toimia.

7.1 Oma ammatillinen kasvu

Oman ammatillisen kasvun näkökulmasta toiminnallisen opinnäytetyön työstäminen on ollut itseä kehittävä. Olen päässyt tutustumaan niin lähteiden sekä käsitteiden kriittiseen tarkastelemiseen mutta myös projektin tuotoksen tekemiseen. Sosionomina on hyvä osata suunnitella erilaisia koulutuksia ja toiminnallisia tilaisuuksia, sillä ammatillisena se voi olla arkipäivää. Asiantuntijuus pohjautuu paljolti siihen, että osaa etsiä ja hyödyntää tarvittavaa tietoa kriittisesti mutta monipuolisesti. Oma etuni opinnäytetyötä tehdessä oli se, että minulta löytyi niin partioon kuin nuorisokasvatukseen liittyvää teoriapohjaa jo omasta takaa. Olin myös ennen omaa koulutustani ollut tutustumassa kohderyhmän nuoriin, joten minua ei jännittänyt. Oli helpottavaa huomata se,

että olen itse ollut joskus näiden nuorten tilanteessa. Silloin tietää hyvin, mitä pitäisi vielä lähteä kehittämään.

Sosionomin työt ovat monipuolisia ja suuntautumisvaihtoehtoja on monia. Opinnäytetyöni sivusi lastensuojelun näkökulmaa ja nuorisokasvatusta se tuki täysin. Koen siis onnistuneeni suuntautumisvaihtoehtonikin osalta opinnäytetyössäni. Sosionomin päämääränä on edistää ihmisten hyvinvointia ja hyvää elämää. Siksi koenkin, että turvallisuuskasvatuksella tavoitellaan juuri sitä, että partiossakin hyvinvointiin panostettaisiin. Arenen artikkelin mukaan ”Läsnä oleva vuorovaikutus ja aito kohtaaminen ovat peruselementtejä kaikessa sosionomin työssä” (Ristimäki, 2019). Ristimäki ajaa samaa aatetta, mitä minä haluan opinnäytetyössäni ajaa. Siksi koen, että opinnäytetyöni kuvastaa hyvinkin ammattiani ja sen arvopohjaa.

7.2 Tukimateriaalin ja koulutuksen kehittämideoita

Koska RO-koulutuksessa koulutusaika oli kuitenkin vain rajallinen, en päässyt toteuttamaan suunnittelemani case-tehtäviä, missä ryhmät olisivat päässeet keskustelemaan erilaisista tilanteista, mihin partiossa voi törmätä. Tulevaisuuden koulutuksissa haluan ehdottomasti huomioida sen, että oppimisen tueksi tällaisia case-tyyppisiä tehtäviä olisi mukana. Case-tehtävät lisäisivät todellisten tilanteiden tuntua ja niissä nuorilla olisi mahdollista kysyä tilannekohtaisesti tarkennuksia. Kun asiaa käsitellään käytännössä, on helpompi hahmottaa, mistä oikeastaan on edes kysymys sekä miten niissä tilanteissa tulisi toimia.

Opinnäytetyön koulutuksen kohderyhmä oli myös suppea, 14 nuorta, joten täysin paikkansapitävää tulosta ei voinut millään saada. Jotta tukimateriaalin hyötyä voitaisiin tutkia tarkemmin, tarvitsisi se laajemman leviämisen ja palautteeseen vastaamisen. Tätä kuitenkin lähdetään Suomen Partiolaisten kanssa työstämään ja tukimateriaali tulee näkyviin Suomen Partiolaisten sivuille, missä myös muu Turvallisesti yhdessä-materiaali on. Koen kuitenkin, että loppujen lopuksi opinnäytetyöni onnistui erinomaisesti ja että tukimateriaalilla on hyvät mahdollisuudet levitä valtakunnalliseen käyttöön turvallisuutta kouluttaessa. Tämä opinnäytetyö voisi auttaa kaikkia johtajia turvallisempaan harrastamiseen, jos sitä koulutettaisiin ahkerammin valtakunnallisella

tasolla läsnäolokoulutuksina niin erilaisten kurssien yhteydessä, kuin erillisenä koulutuksenakin.

LÄHTEET

Allianssi. (2022). Tietoa meistä. Haettu osoitteesta: <https://alli.fi/meista/allianssi/> Haettu 2.2.2022.

Arene ry. (2020). Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Haettu osoitteesta: <https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTI-KORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?t=1578480382>

Helsingin kaupunki. (2021). Turvallisuus ja turvattomuus. Haettu osoitteesta: <https://www.hel.fi/sote/perheentuki-fi/koululaiset/koulu/turvallisuus/>

Honkanen, J. Huovinen, J. Palsanen, K. & Pasanen, K. (2020). Turvallisesti yhdessä. Haettu osoitteesta: <https://partio.emmi.fi/l/TSCfdVn7XnDJ>

Isola, A.-M., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. & Keto-Tokoi, A. (2017). Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0>

Johto, K. Uschanov, S. (2021). Ryhmänohjaajakoulutuksen tukimateriaali. ROK-kurssi. Haettu osoitteesta: <https://partio.emmi.fi/l/gjRGhdVbGD6H>

Nivala, E. (2021). Osallisuuden moninaisuus. Haettu osoitteesta: <https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/osallisuuden-moninaisuus/>

Partio. (2022)e. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Koulutus. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/lippukunnille/pestien-tuki/koulutus/> Haettu 12.4.2022

Partio. (2022a). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partio lukuina. Partio lukuina. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partio-lukuina/> Haettu 2.2.2022.

Partio. (2022b). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partion arvot. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partion-arvot/> Haettu 2.2.2022.

Partio. (2022c). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partion strategia. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/strategia/> Haettu 2.2.2022

Partio. (2022d). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Tule mukaan partioon. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/tule-mukaan/> Haettu 2.2.2022

Partio. (2022f). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Tietoa meistä. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/> Haettu 12.2.2022

Partio. (2022g). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partio lukuina. Haettu osoitteesta <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partio-lukuina/> Haettu 5.5.2022

Partio. (2022h). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partioihanteet. Haettu osoitteesta <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partion-arvot/partioihanteet/> Haettu 5.5.2022

Partio. (2022i). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partiorekisteri Kuksa. Haettu osoitteesta: <https://www.partio.fi/lippukunnille/lippukunnan-johtaminen/digitaaliset-palvelut/partiorekisteri-kuksa/> Haettu 5.5.2022

Partion Moodle. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. (n.d.) Osoite: <https://moodle.partio.fi/>

Partio-ohjelma. (2022a). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partio-ohjelma. Haettu osoitteesta: <https://partio-ohjelma.fi/> Haettu 2.2.2022.

Partio-ohjelma. (2022b). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Partiomenetelmä. Haettu osoitteesta: <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/partiomenetelmae> Haettu 2.2.2022.

Partio-ohjelma. (2022c). Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. Ryhmänohjaajakoulutus. Haettu osoitteesta: <https://partio-ohjelma.fi/samoajat/ryhmaenohjaajakoulutus> Haettu 9.2.2022

Ristimäki, T. (2019). Sosionomiksi kannattaa opiskella. Haettu osoitteesta: <https://www.arene.fi/blogi/sosionomiksi-kannattaa-opiskella/>

Saastamoinen, M. Vähä, T. Ypyä, J. Alahuhta, M. Päätalo, K. (2018). Toiminnallisen oppinnäytetyön oppimiskokemukset. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/152055/ePooki%2045_2018.pdf?sequence=1

Schildt, T. Sauliala, A. Karppanen, J. Heiskanen, P. Backman, H. Suvanto, O. Mertsalmi, A. Ikonen, O. Auranen, M. Kiilava, P. (2019). Turvallisuusohjeet. Haettu osoitteesta: <https://partio.emmi.fi/l/WGgsf7tdcRcz>

Stenvall, E. (2020). Osallisuutta ja osallistumista Osa 1: Osallisuuden lähtökohdat kansallisessa lapsistrategiassa. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2020:27 Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162410/STM_2020_27_r.pdf?sequence=1&isAllowed=y

The story of Scouting. (2022). History of World Scout Conferences. Haettu osoitteesta: <https://www.scout.org/node/6884>

THL, n.d a. Lastensuojelun käsikirja. Mitä on lastensuojelu? Haettu osoitteesta: <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/mita-on-lastensuojelu> Haettu: 13.2.2022

THL, n.d b. Kasvuympäristön turvallisuus. Haettu osoitteesta: [Kasvuympäristön turvallisuus - THL](#) Haettu: 13.4.2022

THL. (2017). Osallisuuden edistämisen periaatteet. Haettu osoitteesta: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-osaluueet-ja-osallisuuden-edistamisen-periaatteet>

Vuorinen, I. (2001). Tuhat tapaa opettaa: Menetelmäopas opettajille, kouluttajille ja ryhmän ohjaajille. Haettu osoitteesta: https://www.oamk.fi/amok/oppimat/LO/Opetusmenetelmat/html/tekemalla_oppiminen.html

Williams, M. (2017). John Dewey in the 21st Century. Journal of Inquiry & Action in Education, 9(1). Haettu osoitteesta: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1158258.pdf>

Kuva 1. Partio-ohjelma 2022b. Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry. n.d. Partio-
menetelmä. Haettu osoitteesta: <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/partiomenetelmae> Haettu 2.2.2022.

LIITE 1, LYHENNELUETTELO

SP-FS = Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry

WOSM = World Organization of the Scout

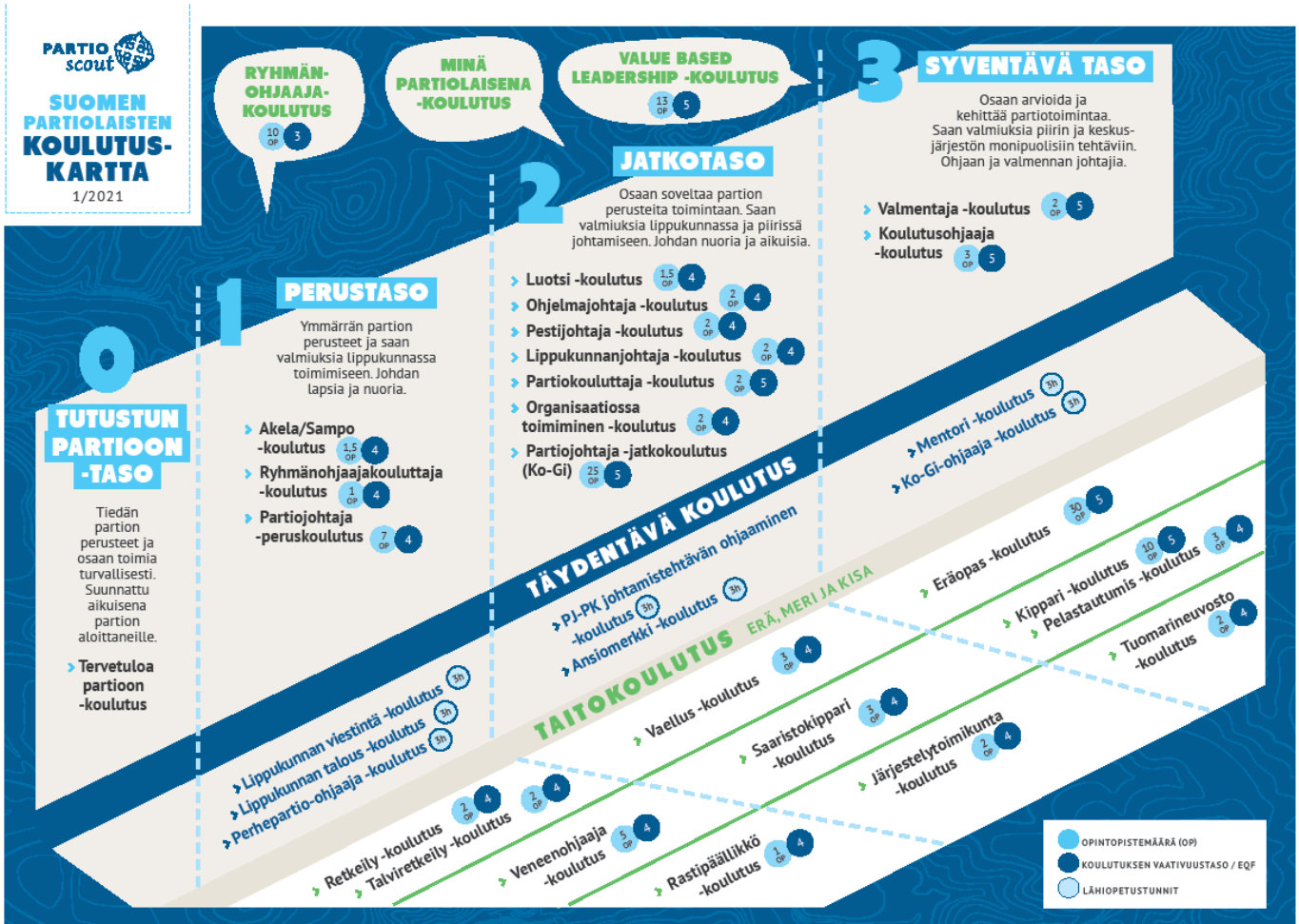
WAGGGS = World Association of Girl Guides and Girl Scouts.

ROK = Ryhmänohjaajakoulutus

PartioID = PartioID on palvelu partiolaisen tunnistamiseen verkossa. Palvelun avulla on mahdollista kirjautua sisään useampiin partion palveluihin käyttäen samaa tunnusta ja salasanaa tai ulkopuolista tunnistautumista Googlen tai Facebookin kautta. PartioID:tä tarvitaan mm. jäsentietojen päivittämiseen, partiotapahtumiin ilmoittautumiseen sekä Office 365 -sovelluksiin Office, Outlook, Skype for Business ja OneDrive.

Kuksa = Partiorekisteri Kuksa on partiolaisten yhteinen työkalu, jota käytetään laajasti erilaisten toimintojen hallintaan ja tukemiseen. Rekisteriä ylläpitää Suomen Partiolaiset ja sen tarkempi käyttötarkoitus on kuvattu rekisteriselosteessa. Kuksaan voi jokainen partiolainen ja hänelle rekisteriin lisätty huoltaja kirjautua rekisteröitymisen jälkeen muokkaamaan omia ja huollettava tietoja. Partiorekisterissä ilmoittaudutaan myös tapahtumiin, pidetään koulutus-, ansiomerkki- ja ohjelmarekisteriä. Järjestelmän kautta voi hoitaa myös laskutuksen.

LIITE 2 KOULUTUSKARTTA

TURVALLISESTI YHDESSÄ

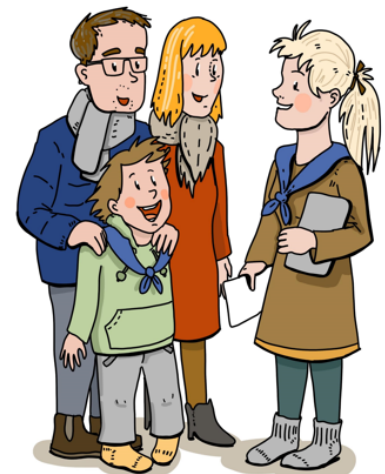
Ohje ja koulutus 2022

Kuva: Suomen Partiolaiset/ Eeva Helle

Turvallisesti yhdessä –ohjeen sekä koulutuksen perusteet

- Suomen Partiolaiset (SP-FS) haluaa omalta osaltaan varmistaa, että **lapset ja nuoret voivat kasvaa ja kehittyä turvallisessa ympäristössä**. Tällä ohjeistuksella halutaan taata, että partiossa toimivat nuoret ja aikuiset tietävät, miten voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, että kasvuympäristö on lapsille ja nuorille turvallinen.
- Ohjeistuksen toimintaperiaatteet perustuvat **Suomen voimassa olevaan lainsäädäntöön** (Lastensuojelulaki 2007/417, Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1983/361, Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä 2014/148), **YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen** sekä **SP-FS:n peruskirjaan**.
- Toimintaohjeen tavoitteena on, että partiolaiset sitoutuvat lasten turvallisuutta ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin

Piirros: Suomen Partiolaiset/ Meeri Rasivirta

Piirros: Suomen Partiolaiset/ Meeri Rasivirta

Tavoitteet

- **Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen toteutuu kaikessa SP-FS:n toiminnassa** eli lippukunnissa, piirijärjestöissä, keskusjärjestössä mukaan luettuna sekä vapaaehtoiset toimijat että työntekijät
- SP-FS:n toimijoilla on riittävästi tietoa lasten suojelemiseksi ja turvallisuuden edistämiseksi toiminnassa
- SP-FS:n kaikki toimijat huomioivat Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen kaikissa tilanteissa ja kohtelevat kaikkia lapsia ja nuoria kunnioittaen
- SP-FS:lla on olemassa toimintaohjeet lasten ja nuorten kaltoinkohtelun estämiseksi ja lapsen tai nuoreen kohdistuneen kaltoinkohteluepäilyn hoitamiseksi

Miten tavoitteisiin päästään?

- Toteuttamalla laadukasta partio-ohjelmaa.
- Lippukunnissa 1-2 turva-aikuista. Turva-aikuiset tuntevat Turvallisesti yhdessä -ohjeen hyvin ja he ovat niitä, jolta voi kysyä ja jolle voi kertoa omasta tai muiden kaltoinkohtelusta.
- Säännöllinen kouluttautuminen. Turvallisesti yhdessä -verkkokurssi. Velvoittava koulutus kaikille yli 15-vuotiaille ryhmänvetäjille ja yli 18-vuotiaille jäsenille. Myös partionjohtajan peruskoulutus sekä ryhmänohjaajan koulutus.
- Parijohtajuus. Kannustetaan käyttämään kaikessa toiminnassa parijohtajuuteen toiminnan laadun ja turvallisuuden varmistamiseksi.
- Yhteistyö tarvittavien viranomaisten tai muiden yhteistyötahojen kanssa. Alueen valmentajat, piirin työntekijät, kolmas sektori (esim. Punainen Risti, Mieli ry tai seurakunnat), sosiaaliviranomaiset sekä tarvittaessa poliisi.
- Rikostaustojen selvittäminen. Toimintaohjeet vapaaehtoisen rikostaustan selvittämiseen.
- Yhteydenpito huoltajiin. Ensisijainen kasvatustavastuu on lasten ja nuorten omilla huoltajilla.

Arvostavan kohtaamisen periaatteita:

Piirros: Suomen Partiolaiset/ Tussitaikurit Oy / [Marker Wizards Ltd](#)

- Jokainen lapsi ja nuori kohdataan yksilönä yksilölliset ominaispiirteet huomioon ottaen
- Lapsia ja nuoria kuunnellaan ja heidät huomataan. Heidän kertomaan suhtaudutaan vakavasti
- Lapsille ja nuorille puhutaan arvostavaan ja kunnioittavaan sävyyn (ei huudeta, väheksytä). Heille ollaan myös rehellisiä ja avoimia ikä- ja kehitystaso huomioiden.
- Lapset ja nuoret voivat luottaa partion aikuisiin ja heitä autetaan tarvittaessa
- Lapsista ja nuorista huolehditaan yhteisvastuullisesti
- Kunnioitetaan lasten ja nuorten oikeutta koskemattomuuteen
- Lasten ja nuorten kanssa toimittaessa ollaan aidosti läsnä, niin henkisesti kuin fyysisestikin.

Turva-aikuinen

- Turva-aikuinen on lippukunnan nimeämä, vähintään 18-vuotias henkilö, joka tuntee Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen ja osaa auttaa lippukuntansa muita johtajia ohjeistukseen liittyvissä asioissa
- Turva-aikuisten tehtävät:
  - Turvallisesti yhdessä -ohjeen tuntemus
  - Läsnäolo, tavoitettavuus sekä viestintä
  - Lippukunnan ryhmänjohtajien tuki
  - Yhteyshenkilönä toimiminen
  - Vapaaehtoisen rikostaustan selvitys

Kuva: Suomen Partiolaiset/ Eeva Helle

Partiossa kaikkiin kiusaamistapauksiin puututaan välittömästi

”Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja mahdollisiin kiusaamistapauksiin puuttumisen kannalta on tärkeää, että lapset, nuoret ja aikuiset tunnistavat kiusaamisen. **Arkikielessä kiusaamisella** tarkoitetaan usein välienselvittelyä, kiusoittelua ja hännäämistä, jotka ovat verraten yleisiä ja hetkellisiä ja joiden kohteeksi joutuvat henkilöt vaihtuvat. **Vakavammasta kiusaamisesta** on kyse silloin, kun tahallinen vihamielinen käyttäytyminen kohdistuu toistuvasti samaan henkilöön. Lisäksi tällaiselle kiusaamiselle on ominaista osapuolten epätasaväkisyys eli kiusaaja on jollain lailla kiusattua vahvempi.” – Mukavasti yhdessä, kiusaamisen tunnistaminen

- Tunnista kiusaamistilanteet. Kiusaaminen voi olla:
  - sanallista (nimittely, sanallinen loukkaaminen)
  - epäsuoraa (sulkeminen porukan ulkopuolelle, ilkeiden juttujen levittäminen)
  - fyysistä (lyöminen, töniminen, potkiminen)
  - omaisuuteen kohdistuvaa (tavaroiden ottaminen tai tahallinen rikkominen)
  - internetissä tai matkapuhelimen välityksellä tapahtuvaa haitan tai mielipahan aiheuttamista
- Mukavasti yhdessä -ohje, jossa neuvoja kiusaamisen tunnistamiseen, sen ehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen.
- Puuttumisen portaat.
- Jos tarvitset apua kiusaamistilanteen selvittämisessä, puhu lippukuntasi turva-aikuisten kanssa. Turva-aikuinen voi tarvittaessa ottaa yhteyttä alueen valmentajiin tai piiriin.

Puuttumisen portaat

Ryhmätaso

1. **Puhuttelu:** Puhuttelulla pyritään herättelemään lasta/nuorta hoksaamaan, mitä sääntöä on rikottu ja miten. Tärkeintä on kasvatuksellisuus ja ratkaisujen löytäminen.
2. **Yhdessä läpikäyminen:** Tavoitteena kasvattaa kaikkia osapuolia ja tuoda asia esille. Voi myös olla kasvatuksellinen keskustelu.
3. **Itse soitettu puhelu huoltajille:** On tärkeää, että huoltajat tietävät, miten partiossa on tullut käyttäytyä ja että lapsi/nuori kertoo asian itse rehellisesti ja kuulee seuraamukset.
4. **Toimintasopimus:** tarkoitus tehdä sitova sopimus, jossa lapsi/nuori lupaa, miten aikoo käyttäytyä ja sitoutuu yhdessä sovittuihin seuraamuksiin

Osastotaso

5. **Luotsin puhuttelu:** vastuu puuttumisen portailla etenemisestä siirtyy osastonluotsille ja luotsi tekee tiivistä yhteistyötä ryhmänjohtajien kanssa.
6. **Palaveri huoltajien kanssa:** Paikalle kutsutaan huoltajat ja lapsi/nuori, ryhmänjohtaja ja osastonluotsi ja asiaa käydään läpi heidän kesken. Mahdolliset seuraamukset sovitaan aina huoltajien kanssa niin, että ne ovat tarkat ja selkeät.

Lippukunnanjohtajan taso

7. Lippukunnan johto selvittää asiaa ja tekee tarvittavat päätökset siitä, miten asian kanssa edetään. Kun on päädytty näin pitkälle, tilanteet ovat yleensä hyvin erilaisia eikä niihin ole yhtä oikeaa ratkaisua. Huomioidaan myös mahdollinen lastensuojeluilmoitus sekä erottaminen lippukunnasta.

Mitä on kaltoinkohtelu?

Lapsen kaltoinkohtelua on kaikki sellainen ruumiillinen ja henkinen pahoinpitely, seksuaalinen hyväksikäyttö, laiminlyönti tai kaupallinen tai muu riisto, joka **haittaa lapsen tasapainoista kehitystä ja terveyttä sekä loukkaa ihmisarvoa**. Partiossa tapahtuvaan kaltoinkohteluun tulee puuttua välittömästi. Tarvittaessa voi olla yhteydessä piirin toimistoon ja pyytää apua tilanteen selvittämiseen. Akuuteissa tilanteissa tulee olla suoraan yhteydessä viranomaisiin. Pahoinpitelyt ja seksuaalirikokset ovat poliisiasioita.

Esimerkkejä kaltoinkohtelusta:

- Ruumiillinen väkivalta: esimerkiksi lyöminen tai tukistaminen.
- Henkinen väkivalta: esimerkiksi pelottelu, uhkailu, syrjintä ja pilkkaaminen.
- Laiminlyönti : terveys, koulutus, henkinen kehitys, ravinto, suoja ja terveelliset elinolot.
- Seksuaalinen hyväksikäyttö: esim. seksuaalinen koskettelu tai pornograafisen materiaalin näyttäminen.
- Kaupallinen hyväksikäyttö: esim. nuori suostuu seksiin saadakseen itse alkoholia.
- Hengellinen hyväksikäyttö: hengellinen auktoriteetti käyttää väärin arvovaltaansa ja saamaansa luottamusta tarkoituksenaan kontrolloida tai manipuloida lasta.

Kuva: Suomen Partiolaiset/ Mari Lehtisalo

Piirros: Suomen Partiolaiset/ Meeri Rasivirta

Lastensuojelu

Lastensuojelun ja sosiaalihuollon tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Perheen tilanteesta riippuen tukea voi saada joko lastensuojelusta tai ilman lastensuojeluasiakkuutta kunnan perhepalveluista. Päätöksen tuen piiriin ohjautumisesta tekee kunnan sosiaaliviranomainen, joten riittää, että partionjohtaja osaa olla tarvittaessa yhteydessä sosiaaliviranomaisiin.

Lastensuojelua vaativat asiat ovat aina vakavasti otettavia!

Esimerkkejä lastensuojelun puuttumista vaativia tilanteita:

- Lasta ei tulla hakemaan kokouksesta eikä vanhempia saada kiinni tai vanhempi hakee lapsen selkeästi päihtyneenä.
- Lapsi tai nuori kertoo omasta päihteiden käytöstään tai hänen käytös on muuten huolestuttavaa.
- Lapsella on näkyvillä pahoinpitelyn jälkiä.

Toimintaohjeet:

- **Ennakoi.** Selvittääkää, mihin ottaa yhteyttä, jos vastaavanlaisia tilanteita ilmenee. Lippukunnissa tulee myös koulututtaa aktiivisesti turvallisuuden puolesta.
- **Pyydä tukea.** Sinua auttamassa on mm. lippukunnan turva-aikuiset, viranomaiset, ammattilaiset ja alueen valmentajat ja piiritoimisto.
- **Kysy ja kuuntele.** Selvitä, mitä on tapahtunut. Käytä suoria kysymyksiä, jottei synny väärinymmärryksiä. Älä tee lupauksia, mitä et pysty pitämään.
- **Ole yhteydessä vanhempiin.** Jos kuitenkin on syytä epäillä, että uhka on nimenomaan kotona, ole suoraan yhteydessä viranomaisiin.
- **Tee tarvittaessa lastensuojeluilmoitus.** Kysy tarvittaessa apua esimerkiksi turva-aikuiselta, piirin työntekijältä tai kunnan sosiaaliviranomaiselta. Lastensuojeluilmoitus on huolenilmaus, jonka perusteella sosiaaliviranomaiset arvioivat tilanteen.
- **Ilmoita piiritoimistolle.** Kaikista lastensuojeluilmoitusta vaativista tilanteista on tiedotettava oman piirin toimistolle, vaikka lippukunta tekisikin itse lastensuojeluilmoituksen. Näin piiritoimistoille ja sitä kautta keskustoimistolle kertyy tieto lastensuojeluilmoitusten määristä ja laadusta. Samalla piiritoimisto pystyy tukemaan lippukuntaa tarvittaessa, vaikka tuen tarve ei olisikaan lippukunnassa vielä herännyt.

Rikostaustatutteen selvittäminen

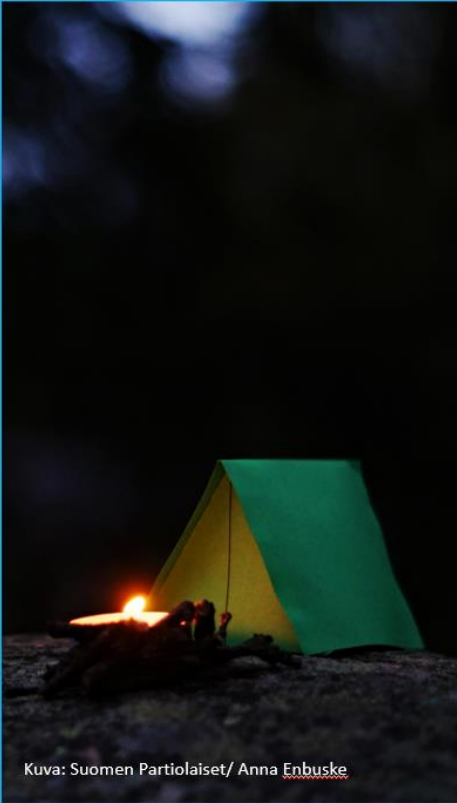
- Rikostaustan selvittäminen on **ehkäisevä keino**, joka vaikuttaa vain jo tuomion saaneiden, lippukunnalle uusien henkilöiden pestamiseen
- Kaikille niille, jotka aloittavat **ryhmän vetämisen yksin**, lippukunta tekee rikostaustan selvityksen. Rikostaustaa ei kuitenkaan tarkisteta niiltä samoajilta jotka vetävät toimintaryhmää yksin osana omaa samoajaohjelmaansa.
- Rikosrekisteriote sisältää aina arkaluontoisia tietoja kyseisestä henkilöstä, joten sitä käsittelevät vain lippukunnan hallituksen valtuuttamat henkilöt (turva-aikuinen/set), joilla on salassapitovelvollisuus rikosrekisteriotteen sisällöstä.
- Selvitys tehdään pyytämällä vapaaehtoiselta kirjallinen suostumus hakulomakkeeseen.
- Jos henkilö ei suostu rikostaustan selvittämiseen, ei häntä saa pestata yksin ryhmänjohtamistehtäviin. Tämä siis tarkoittaa, että pestiin hakeutuvalla on oikeus kieltäytyä selvityksestä, mutta tällöin hän tarvitsee johtajaparin jos aikoo ryhtyä tehtävään
- Rikostaustatutteen löytyy tuomitun lapsen kohdistuvat rikokset, seksuaalirikokset, väkivaltarikokset, vapautteen kohdistuvat rikokset ja huumausainerikokset

Kuva: Suomen Partiolaiset/ Mari Lehtisalo

Milloin selvitys tehdään?

Lippukunta pyytää vapaaehtoiseksi työntekijäksi hakevan rikostaustan selvityksen, kun **kaikki** kohdat 1–4 täyttyvät:

1. Lippukunta on hallituksen päätöksellä hyväksynyt keskusjärjestön tekemän Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen osaksi omaa toiminnan ohjeistustaan.
2. Henkilö ryhtyy ryhmän ainoaksi johtajaksi (pl. samoajaohjelmaan kuuluva ryhmän johtaminen).
3. Tehtävään kuuluu säännöllistä ryhmän johtamista. Ryhmässä on alaikäisiä (alle 18-vuotiaita) osallistujia eli kyseessä on esimerkiksi sudenpentu-, seikkailija-, tarpoja tai samoajaryhmä tai näiden ryhmien alaikäisistä johtajista koostuva ryhmä, mukaan lukien luotsit ja ikäkausivastaavat.
4. Tehtävässä toimitaan pysyväisluontoisesti ja pääsääntöisesti yksin. Pesti kestää vähintään yhden toimintavuoden.

Kuva: Suomen Partiolaiset/ Anna Enbuske

Partion turvallisuusohjeet:

- Yleiset turvallisuusohjeet
- Turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita partio toimintaan vesillä
- Toiminta kriisitilanteessa
- Kriisiviestintäohje
- Päähteet ja partio
- Turvallisesti yhdessä -ohje
- Mukavasti yhdessä -ohje
- Mielen hyvinvointi partiossa

Lähteet:

- Turva-aikuisen pestikuvaus, <https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2018/05/turva-aikuinen-pestikuvaus-22.06.2016.pdf>
- Mukavasti yhdessä <https://www.partio.fi/lippukunnille/lippukunnanjohtaminen/toiminnan-turvallisuus/mukavastiyhdessa/>
- Puuttumisen portaat 2020, https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2020/12/PUUTTUMISEN-PORTAAT_2020.pdf
- Turvallisesti yhdessä –ohje 2020, <https://partio.emmi.fi/l/TSCfdVn7XnDJ>
- Turvallisesti yhdessä –koulutus, <https://moodle.partio.fi/course/view.php?id=127>